

**REKABET KURUMU BAŐKANLIĐINDAN,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2018-3-071 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 21-01/19-9
Karar Tarihi : 07.01.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Őukran KODALAK, Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, AyŐe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: E. Cenk GÜLERGÜN, Mehmet GERÇEK, Ömer Volkan YAZAR,
Muhammed Ali BEKTEMUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Ahmet Okan ÇAĞLAR
İskele Mah. 330 Sok. No:6 Dat a/Muğla

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILAN : - Türk Eczacıları Birliği
Temsilcisi: Av. Seniha ERBAŐ BALCI
Mustafa Kemal Mah. 2147. Sok. No:3 06510  ankaya/Ankara

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Türk Eczacıları Birliğinin bazı eczacılar ve sağlayıcılara yönelik çeşitli uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Başvuru sahibinin "Sağlıklı Yaşıyoruz" isimli sosyal medya platformunun kurucusu olduğu,
- Söz konusu platform üzerinden kendi kilo verme ve sağlıklı yaşam tecrübelerini ve bu konuda edindiği bilgileri takipçileri ile paylaŐtıĐı,
- Bazı eczaneler ile anlaşarak takipçilerinin gıda takviyesi ürünlerini (D vitamini, B 12 vitamini, K2 vitamini, Omega3, Ubiquinol, Magnezyum) piyasadaki fiyatlardan daha uygun fiyata alabilmesini sağladığı ve bu uygulamadan kendilerinin hiçbir ticari kazanç elde etmedikleri,
- Bu durumu fark etmeleri sonucunda diğer eczanelerin indirimli ürün satan eczaneleri İstanbul Eczacı Odası'na (İEO) Şikayet ettikleri, bunun üzerine İEO'nun takviye gıdaların üretici firmaları ile iletişime geçerek söz konusu eczanelere indirimli ürün vermemeleri yönünde boykot tehdidi ile birlikte baskı yaptığı ve bunun sonucunda üretici iki firmanın kendisine bundan sonra söz konusu eczanelere indirimli ürün veremeyeceklerini ve "Sağlıklı Yaşıyoruz" platformunda kendi ürünlerinin reklamının yapılmasını istemediklerini belirten yazı gönderdiği,
- İEO'nun resmi sayfasından, söz konusu takviye gıda ürünlerinin üreticileri ile iletişime geçildiği ve üç eczaneye yapılan yönlendirmeden rahatsızlık duyulduğunun belirtildiği, bunun sonucunda artık indirimli ürün satışının yapılmayacağı bilgilerini içeren bir yazı yayınladığı,
- Bu geliŐmeler sonucunda tüketicilerin indirimli ürün almalarının önüne geçildiği ve İEO'nun bu uygulamasının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında bir ihlal niteliği taŐıdıĐı,

- Gerek tüketicilerin gerekse eczanelerin mağduriyetlerinin önlenmesi için anılan Kanun'un ilgili maddeleri kapsamında ihlale son verilmesi için geçici tedbir alınması gerektiği

ifade edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 24.09.2018 tarih ve 6853 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 08.10.2018 tarih ve 2018-3-71/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Kurulun 17.10.2018 tarihli toplantısında görüşülerek, 18-39/629-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma sürecinde; Türk Eczacıları Birliği (TEB) ve İEO'da yerinde incelemelerde bulunulmuştur. Ayrıca Orzaks İlaç ve Kimya Sanayi Ticaret A.Ş. (ORZAKS), TAB İlaç Sanayi A.Ş. (TAB), Sifar İlaçları Ticaret ve Sanayi A.Ş.'den (SİFAR) bilgi talebinde bulunulmuş; teşebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılar sırasıyla 08.07.2019 tarih, 4500 sayı, 01.07.2019 tarih, 4320 sayı ve 03.07.2019 tarih, 4375 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Şikayet dilekçesinde bahsi geçen (.....) ve (.....)'tan da bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, cevabi yazılar sırasıyla 03.07.2019 tarih, 4373 sayı, 05.07.2019 tarih, 4459 sayı ve 05.07.2019 tarih, 4426 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Dosya kapsamındaki bulgular çerçevesinde Bayer Türk Kimya Sanayi Ltd. Şti.'den (BAYER) talep edilen bilgilere yönelik gönderilen cevabi yazı ise 09.07.2019 tarih ve 4525 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) Diğer yandan, önaraştırma aşamasında TEB'de gerçekleştirilen yerinde inceleme esnasında bir kısım belgelerin suretlerinin alınmasına TEB yetkilileri tarafından izin verilmemiştir. Bunun üzerine söz konusu belgeler "*Rk.Belgeler.rar*" isimli klasörde hash değerinin hesaplanması suretiyle teşebbüs bilgisayarında bırakılmıştır. Ardından ilgili belgenin suretinin alınması için nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine başvuru yapılmış, ancak söz konusu başvuru somut, makul şüpheyi gerektirici sebep gösterilmediği gerekçesi ile reddedilmiştir.
- (6) Yerinde inceleme esnasında yaşanan sürece ve bahsi geçen belgelerin temin edilememesine ilişkin olarak 26.06.2019 tarihli ve 2018-3-71/BN-01 sayılı Bilgi Notu hazırlanmış, söz konusu Bilgi Notu Kurulun 07.11.2019 tarihli toplantısında görüşülerek 19-38/583-249 sayılı karar ile TEB hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri çerçevesinde idari para cezası tesis edilmiştir¹. Söz konusu kararda özetle;
- *TEB'in yerinde incelemeyi engellediği, bu nedenle anılan teşebbüs birliğine 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca idari para cezası tesis edilmesine,*
 - *Ayrıca yerinde incelemenin engellenmesi nedeniyle 18.06.2019 gününü takip eden 19.06.2019 gününden başlamak ve söz konusu engellemeyi sona erdirecek yazılı davetinin Rekabet Kurumu kayıtlarına girmesine kadar yürütülmek üzere her gün için, 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca idari para cezası verilmesine*

hükmedilmiştir².

¹ Önaraştırma sürecinde yerinde incelemede temin edilemeyen belgelerin gönderilmesi gerektiği hususu 27.06.2019 tarih ve 7498 sayılı yazı ile teşebbüs birliğine iletilmiştir.

² Anılan Kurul kararı teşebbüse 08.11.2019 tarih ve 12738 sayılı karar ile tebliğ edilmiştir. Söz konusu karara karşı TEB tarafından Ankara 15. İdare Mahkemesinde 2020/46 Esas sayılı açılan davada mahkeme 06.02.2020 tarihinde yürütmenin durdurulmasına hükmetmiştir. Ankara 15. İdare Mahkemesinin ilgili kararına karşı yapılan itiraz başvurusu Ankara BİM 8. İdari Dava Dairesinin 27.02.2020 tarih ve 2020/151 E. sayılı kararı ile reddedilmiştir.

- (7) Devam eden süreçte 19-38/583-249 sayılı Kurul kararında sözü edilen “yazılı davet” TEB tarafından gönderilmemiştir. Öte yandan, 19.06.2020 tarih ve 2020/3675 D. iş sayılı Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararında;
1. *Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin almış olduğu 24.02.2020 tarih ve 2020/903-2020/1892 sayılı kararlar uyarınca 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 20.06.2019 tarih ve 2019/4881 D.iş sayılı kararın kaldırılmasına,*
 2. *Bununla birlikte yerinde inceleme sonucunda verilmediği belirtilen “Rk.Belgeler.rar” isimli dosyanın yerinde incelenmesine izin verilmesine...”*
- hükmedilmiştir.
- (8) İlgili karar üzerine 01.07.2020 tarihinde TEB’de yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yerinde incelemede “Rk.Belgeler.rar” isimli belgenin TEB’in bilgisayarında mevcut olmadığı tespit edilmiştir.
- (9) Diğer taraftan, önaraştırma kapsamında TEB’den dosya konusu ile ilgili 28.06.2019 tarih ve 7574 sayılı yazı ile bilgi istenmiştir. Anılan bilgi talebinin süresi³ içinde yanıtlanmaması üzerine hazırlanan 31.07.2019 tarih ve 2018-3-71/BN-02 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 07.11.2019 tarihli toplantısında görüşülerek 19-38/582-248 sayılı karar ile TEB hakkında 4054 sayılı Kanun’un 16 ve 17. maddeleri çerçevesinde idari para cezası tesis edilmiştir.
- (10) Yürütülen önaraştırma neticesinde hazırlanan 16.07.2019 tarih ve 2018-3-71/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, 24.07.2019 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek 19-26/380-M sayılı ile TEB hakkında 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (11) Soruşturma bildiri 01.08.2019 tarih ve 9201 sayılı yazı ile yapılmış olup, TEB’in birinci yazılı savunması 06.09.2019 tarih ve 5900 sayılı ile yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (12) 11.12.2019 tarih ve 2018-3-071BN-03 sayılı Bilgi Notu ile soruşturma süresinin altı ay uzatılması talep edilmiş, Kurul 19.12.2019 tarih ve 19-45/755-M sayılı kararı ile soruşturma süresinin altı ay uzatılmasına karar vermiştir.
- (13) Soruşturma konusu eylemlerin etkilerinin araştırılması amacıyla bazı firmalardan ve eczacılardan⁴ satış verileri ve diğer bazı bilgiler 04.05.2020 tarih ve 5948, 5962, 5958 sayılı yazılar ve 07.05.2020 tarih ve 6084, 6085 sayılı yazılar ile talep edilmiştir. Sözü edilen bilgi isteme yazılarına yönelik cevabi yazılar ise; 08.05.2020 tarih 4287 sayılı, 12.05.2020 tarih 4445 ve 4447 sayılı, 13.05.2020 tarih 4479 ve 4483 sayılı, 14.05.2020 tarih 4510 sayılı, 15.05.2020 tarih 4544 sayılı, 20.05.2020 tarih 4641, 4680, 4684 ve 4732 sayılı, 27.05.2020 tarih 4843, 4863 ve 4885 sayılı, 29.05.2020 tarih 4972 ve 4973 sayılı, 04.06.2020 tarih ve 5264 sayılı, 05.06.2020 tarih ve 5319 sayılı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (14) Ayrıca, soruşturma sürecinde TEB’in boykota ilişkin karar ve eylemlerinin değerlendirilmesi amacıyla, BAYER ürünlerine ilişkin olarak ecza depolarından bilgi

³ Teşebbüs birliğine yanıtların gönderilmesi için 05.07.2019 tarihi mesai saati sonuna kadar süre verilmiştir. Teşebbüs birliği tarafından 05.07.2019 tarih ve 4458 sayılı ile gönderilen yanıtta, cevapların TEB Merkez Heyetinin 11.07.2019 tarihli toplantısında ele alınacağı ve bilahare gönderileceği bildirilmiştir. Teşebbüs birliğinin nihai yanıtları ise Kurum kayıtlarına 26.07.2019 tarih ve 4930 sayılı ile intikal etmiştir.

⁴ BAYER, ORZAKS, SIFAR, TAB, Ecz. Mehmet EFE, (.....), Omega Pharma Kişisel Bakım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti., Nobel İlaç San. ve Tic. A.Ş., Solgar Vitamin ve Sağlık Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Natrol Sağlık Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Bausch & Lomb Sağlık ve Optik Ürünleri Tic. A.Ş., Mikro-Gen İlaç Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., IHealth Sağlık Ürünleri ve İlaç Sanayi Tic. A.Ş., Boehringer Ingelheim İlaç Ticaret A.Ş., BAYER, (.....).

talebinde bulunulmuştur⁵. Ecza depolarına, sözü edilen ürünlerde Ocak 2017-Aralık 2019 döneminde kutu bazında aylık satış ve iade miktarı bilgisi 18.06.2020 tarih ve 7847 sayılı, 10.07.2020 tarih ve 9064 sayılı yazı ile sorulmuştur. Cevabi yazılar verilen süre içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (15) Süresi içinde hazırlanan 23.07.2020 tarih ve 2018-3-71/SR-01 sayılı Soruşturma Raporu, teşebbüs birliği tarafından 24.07.2020 tarihinde tebellüğ edilmiştir.
- (16) TEB tarafından gönderilen 18.08.2020 tarih ve 8783 sayılı yazıda küresel çapta yaşanan pandemi tedbirleri kapsamında personelin dönüşümlü çalışıyor olması ve Kurban Bayramı tatilinin de cevap süresi içerisinde kalması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi çerçevesinde ek süre talebinde bulunulmuştur. Kurulun 03.09.2020 tarihli toplantısında, teşebbüs birliği talebi kabul edilerek, 20-40/551-M sayılı karar ile ikinci yazılı savunma süresinin bitiminden itibaren 30 gün uzatılmasına karar verilmiş olup TEB'in ikinci yazılı savunması⁶ 22.09.2020 tarih ve 10116 sayılı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (17) İkinci yazılı savunmaya ilişkin olarak 06.10.2020 tarihli Ek Yazılı Görüş hazırlanmış olup, bu kapsamda TEB tarafından Kuruma üçüncü yazılı savunma gönderilmemiştir.
- (18) 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususunun görüşülmesi konusu 26.11.2020 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 20-51/702-M sayılı ile sözlü savunma toplantısının 30.12.2020 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. Sözlü savunma toplantısı anılan tarihte çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.
- (19) Yürütülen soruşturmaya ilişkin Rapor, Ek Görüş, toplanan deliller, yazılı, sözlü savunmalar ve incelenen dosya muhteviyatına göre nihai karar tesis edilmiştir.
- (20) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da,
- TEB'in sağlayıcı firmalara yönelik karar ve kolektif boykot niteliğindeki uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu,
 - Anılan teşebbüs birliği karar ve uygulamalarının mezkur Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan şartları karşılamaması nedeniyle aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf olmadığı,
 - Bu çerçevede TEB'e, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ve beşinci fıkrasında sayılan unsurlar dikkate alınarak idari para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraf: Türk Eczacıları Birliği (TEB)

- (21) TEB; 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun (6643 sayılı Kanun) 1. maddesine göre, *"Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yetkili olup da, özel kanunlarında üye olmayacakları belirtilenler hariç, sanatlarıyla uğraşan ve meslekleriyle ilgili hizmetlerde çalışan eczacıların katılmasıyla; eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun*

⁵ Bilgi talebinde bulunulan ecza depoları; Selçuk Ecza Holding A.Ş., As Ecza Deposu Ticaret A.Ş., Bursa Ecza Kooperatifi, Alliance Healthcare Yatırım Holding A.Ş., Ss. İstanbul Eczacılar Üretim Temin Dağıtım Kooperatifi, Nevzat Ecza Deposu Tic. ve San. A.Ş.'dir. 2018 yılı verilerine göre bahsi geçen teşebbüsler serbest eczane kanalına yönelik yapılan satışların yaklaşık (.....) gerçekleştirmektedir.

⁶ TEB tarafından 21.08.2020 tarih ve 8949 sayılı Kurum kayıtlarına giren yazıda ise süre uzatımına yönelik talep saklı tutularak savunma dilekçesi verilmiştir. Diğer taraftan ikinci yazılı savunma süresinin 03.09.2020 tarih ve 20-40/551-M sayılı Kurul kararı ile uzatıldığı da dikkate alınarak söz konusu savunmada ileri sürülen hususlar ek görüş kapsamında değerlendirilmiştir.

olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde” kurulmuş olup, TEB ile bağlı eczacı odalarının görev ve yetkileri aynı Kanun’da belirlenmiştir.

- (22) 6643 sayılı Kanun’un 2. maddesinde TEB’in organları; Merkez Heyeti, Yüksek Haysiyet Divanı, Büyük Kongre ve Eczacı Odaları olarak belirlenmiştir. Eczacıların büyük çoğunluğu pazarda hizmet sunumunda bulunan teşebbüslerin (eczanelerin veya ecza depolarının) sahibi veya temsilcisi konumundadır. Buna bağlı olarak, eczacı odaları ve bunların üst birliği olan TEB’in bünyesinde, teşebbüslerin iradesi temsil edilmektedir. Bu çerçevede, geçmiş tarihli Kurul⁷ ve Danıştay kararlarında⁸ da tespit edildiği üzere; TEB ve bağlı eczacı odaları 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs birliğidir.

I.2. İlgili Pazarlar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (23) Dosya kapsamında ileri sürülen iddiaların bir kısmı gıda takviyesi ürünleri ile ilgilidir. Gıda takviyeleri; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu (5996 sayılı Kanun)’nda “Normal beslenmeyi takviye etmek amacıyla, vitamin, mineral, protein, karbonhidrat, lif, yağ asidi, amino asit gibi besin öğelerinin veya bunların dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan bitki, bitkisel ve hayvansal kaynaklı maddeler, biyoaktif maddeler ve benzeri maddelerin konsantre veya ekstraktlarının tek başına veya karışımlarının, kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri sıvı veya toz formlarda hazırlanarak günlük alım dozu belirlenmiş ürünler” olarak tanımlanmıştır.
- (24) Bu tanım altına giren ürünlerin üretim, ithalat, ihracat ve kontrolüne ilişkin usul ve esaslar 5996 sayılı Kanun’un 28. maddesi uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (Bakanlık) tarafından belirlenmektedir. 5996 sayılı Kanun’un 28. maddesine dayanılarak çıkarılan Takviye Edici Gıdaların İthalatı, Üretimi, İşlenmesi ve Piyasaya Arzına İlişkin Yönetmelik’in 10(5). maddesi ise, gıda takviyelerinin üretimi, ithalatı ve piyasaya arzının Bakanlık onayı ile mümkün olduğunu düzenlemektedir. İlgili düzenlemelerden görüleceği üzere gıda takviyeleri beşeri ilaç tanımının dışında konumlanmakta, piyasaya sunulmasına ilişkin onay prosedürleri de beşeri ilaçların ruhsatlandırma prosedüründen ayrılmaktadır.
- (25) Yukarıda alıntılanan tanımdan da görüleceği üzere oldukça farklı içeriklere sahip ürünler “Takviye edici gıdalar” tanımı altında yer almaktadır. Tedarikçi firmaların ürün portföylerinde de B-12 vitaminleri, magnezyum içeren ürünler, D vitamini içeren ürünler, balık yağı kapsülleri gibi oldukça farklı ürünler yer almaktadır. Dolayısıyla gıda takviyesi ürünlerinin içerikleri nedeniyle farklılaşan kullanım amaçları pazarın daha dar tanımlanmasına imkan verebilecek niteliktedir.
- (26) Öte yandan dosya kapsamında elde edilen belgelerlerden bir kısmı BAYER ürünlerinin boykot edilmesine ilişkindir. BAYER’in ürün portföyü içerisinde ise beşeri ilaçların yanı sıra multivitaminler ve dermokozmetik ürünler yer almaktadır. Dolayısıyla BAYER ürün

⁷08.07.2010 tarih ve 10-49/912-321 sayılı, 05.08.2009 tarih ve 09-34/793-196 sayılı, 10.7.2007 tarih ve 07-58/674-233 sayılı, 02.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı, 30.12.2004 tarih ve 04-83/1179-299 sayılı, 20.02.2001 tarih ve 01-09/82-22 sayılı, 18.09.2000 tarih ve 00-35/393-220 sayılı Kurul kararları.

⁸ İDDK’nın 07.03.2018 tarih, 2015/2686 E. 2018/764 K. sayılı kararı, Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2014 tarih, 2010/4769 E. 2014/4294 K. sayılı kararı, Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2014 tarih 2010/4769 E. 2014/4294 K. sayılı kararı, Danıştay 10. Dairesinin 09.03.2004 tarih, 2001/4801 E. ve 2004/2386 K. sayılı kararı.

portföyü içerisinde yer alan bu ürünler bakımından da ilgili ürün pazarı ayrı ayrı tanımlanabilecektir.

- (27) Bununla birlikte dosya kapsamında ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyecek olması nedeniyle kesin bir ürün pazarı tanımı yapılmasına ihtiyaç duyulmamıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (28) TEB'in dosya konusu uygulamaları ülke genelindeki eczane davranışları üzerinde etkili olmakta ve bu kapsamda coğrafi pazar tanımını etkileyecek bölgesel nitelikte farklılıklar bulunmamaktadır. Bu sebeple ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak kabul edilmiştir.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler

I.3.1. İstanbul Eczacılar Odasında Gerçekleştirilen Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

- (30) 07.01.2019 tarihinde (.....) tarafından ieo@ieo.org.tr hesabına gönderilen "Sağlıklı Yaşıyoruz Sitesi(web mesaj)" konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir⁹:

"Merhabalar, Sağlıklı yaşıyoruz sitesinin son zamnlarda kendisinin ürettirip sattığı ürün görsellerinin altında yazan yazı birtek benim mi midemi bulandırıyor? Kendilerine denetleyici ve düzenleyici rol üstleniyoruz diye yazıyorlar. Eczaneleri sağlık bakanlığı ve resmi organlar denetler. Bunlar kim olduklarını sanıyorlar ve 27-28 bin kişinin üstünde görüyorlar kendilerini. Bu tarz paylaşımları engellemiz için herhangi bir hukuki yolunuz var mıdır? En kısa zamanda bu kepezeliğin son bulmasına ön ayak olmamız rica ediyorum. (.....)"

- (31) 02.09.2018 tarihinde (.....) tarafından ieo@ieo.org.tr hesabına gönderilen "Sağlıklı Yaşıyoruz?" konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

"...Besin takviyelerinin eczanelerden alınması konusunun tartışmaya açık olmadığını düşünenlerdenim. Fakat "Sağlıklı yaşıyoruz" gibi internet ortamında copy paste ile sözde bilgi paylasan bir sayfanın İzmir'de de bulunan bir eczaneye nasıl internet ortamında satış yaptığını (reklam ve telefon kanalı ile) anlamış değilim. Normalde eczanelerden alınan ürünlerin kredi kartına bölünmesi KHK ile yasaklanmış iken bu eczanelerin taksit yapması nasıl yasal oluyor? Nasıl oluyorda eczanelerle ilgili internette her türlü reklam yasak iken bu eczanelerin reklamları 3. kişiler tarafından yapılıyor? Haksız rekabet ile ilgili bir girişiminiz olacak mı? Artan fiyatlar eczanelerin ekonomik şartlarını iyice zorlaştırırken, bunun gibi herkesin gözü önündeki sayfalar, densizce meslektaşlarını ateşe atıp kendinden başka hiç kimseyi düşünmeyen kişilere herhalde odanızın bir kanuni yaptırımı olacaktır diye düşünmekteyim. Bir mühendis olarak odaların bu gibi durumlar için kurulduğunu hatırlatmak isterim..."

- (32) 03.08.2018 tarihinde (.....) tarafından ieo@ieo.org.tr hesabına gönderilen "Sağlıklı Yaşıyoruz" konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

"İEO başkan, Yönetim Kuruluma

Sağlıklı yaşıyoruz .com isimli internet hesabından bir tanesi izmirde .diğer ikisi istanbulda olmak üzere 3 eczaneye hasta yönlendirilmekte olup bu eczaneler kargo ile ürünleri %50 lere varan indirimlerle tüketiciye besin desteklerini taksitle satmaktadır.Takipçi anlamında ciddi bir kitlesi olduğu bilinen bu site dolayısı ile tüm eczacıların satışını ciddi şekilde etkilemekte ve tüketicinin gözünde pahalı satan eczane konumuna düşmekteyiz.Gereğinin yapılmasını saygılarımla rica ederim. (.....)"

⁹ Orijinal belgedeki yazım hataları aynen korunmuştur.

- (33) 21.11.2017 tarihinde (.....) tarafından ieo@ieo.org.tr hesabına “bilgi(web mesaj)” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“...<https://www.instagram.com/p/BbsPdKCgnhT/?taken-by=saglikliyasiyoruz.com> merhaba, şöyle bir instagram hesabıyla karşılaştım, iletinin altındaki telefon numaraları 3 eczaneye ait. istanbul da (.....) eczanesi ve (.....) ecz. ve izmir de bir eczane.site direkt yönlendirme yapıyor eczanelere.bunla ilgili bir yaptırımınız olur mu ya da neler yapılabilir.bilgilerinize.. iyi çalışmalar dilerim. ...”

- (34) 05.01.2018 tarihinde (.....) tarafından ieo@ieo.org.tr hesabına “bilgi(web mesaj)” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“...Eczaneme gelen müşterilerim, saglikliyasiyoruzcom adında bir siteden bahsedip, orda verilen aylık kod ile birkaç eczaneden, indirimli ya da bir alana bir bedava gibi promosyonlarla besin desteklerinin satışı yapıldığını belirttiler. Ben de duyduklarımı size iletmek istedim. ...”

- (35) 28.11.2017 tarihinde (.....) tarafından ieo@ieo.org.tr hesabına “şikayet” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“...Instagramda bulunan saglikliyasiyoruz hesabından yapılan paylaşımlarda haftanın belli günlerinde Internet üzerinden (.....) tarafından indirimli satis yapılmaktadır. Hesap tarafından eczanenin telefon numarası paylaşılmakta hastalar telefonla kendisini aradığında kargoyla hastalara vitamin gönderimi yapmaktadır Ekte hastaların paylastıkları yorumları kanıt olarak sunmaktayım. Gereğinin yapılmasını istiyorum. Şikayet dilekçemde kendisine kimliğimin paylaşılmasını istemiyorum, ...”

- (36) 09.10.2018 tarihinde (.....) tarafından ozlem.ozgur@ieo.org.tr hesabına “Orzax (ocean) ürünlerinin indirimli satılması hk.” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Merhabalar ben (.....),

(.....) Yolda elinde orzax firmasının ürünleri ile dolu bir poşet taşıyan bayan gördüm. Durdurup konuştum ürünleri 1 yıllık ihtiyacını karşılamak için aldığını durumunun iyi olmadığını diğer eczanelerden ürünleri alamadığını sinirli bir şekilde anlattı. Bu satın aldıklarını ise (.....) %20-%40 arasında bir indirimle saltığını ismini de saglikliyasiyoruzcom isimli instagram hesabından öğrendiğini söyledi. Bayan tüm eczacılara çok sinirli bu hesap sayesinde tüm eczacıların itibarı zedeleniyor. Ben yeni eczacıyım açıkçası bu durum moralimi bozdu. (.....) firması hakkında şikayetçiyim madem ürünlerini 1+1 verebiliyor böyle bir sistemin instagram sayfanın anlaşmalarımı belirli eczanelerle yapabiliyor, öyleyse tüm eczanelere yapsın. Ve (.....) şu an şikayet edildiğini bile bile sorunlu haliyle ve haksız cirosu ile eczanesini yüksek rakamlara devretmeye çalışıyor. Bu konuyla ilgilenebilirsiniz çok sevinirim.

Konu ile İlgili fotoğraflar ektedir.”

- (37) “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformuna ait Instagram hesabındaki gönderilerin altında paylaşılan ve tarih içermeyen yazı aşağıdaki şekildedir:

“...**Saglikliyasiyoruzcom:** Gıda takviyelerini İstanbul Anadolu yakasındaki eczaneden Akbank kredi kartları ile peşin fiyatına 6 taksitle alabiliyoruz. İstanbul Anadolu yakasındaki eczaneden sipariş vermek için (.....) veya (.....) numaralı telefonları arayabilirsiniz. ■ Gıda takviyelerini İstanbul Avrupa yakasındaki eczaneden İş Bankası kredi kartları ile peşin fiyatına 6 taksitle alabiliyoruz, İstanbul Avrupa yakasındaki eczaneden sipariş vermek için (.....) numaralı telefonları arayabilirsiniz. Her üç eczaneden de SY10 indirim koduyla sipariş verebilirsiniz, 100 TL üzeri alışverişlerde kargo ücretsizdir, mail order ile sipariş verebilir veya kapıda ödeme

yapabilirsiniz. ...”

- (38) “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformunda eczacılara ait bilgiler İstanbul-Anadolu Yakası eczacı telefon numarası, İstanbul Avrupa Yakası eczacı telefon numarası, İzmir eczacı telefon numarası verilerek paylaşılmıştır.
- (39) 26.01.2018 tarihinde (.....) ile İEO arasındaki tutanak altına alınan görüşmede aşağıdaki hususlar yer almaktadır:
- “...S:SağlıklıYaşıyoruz.com sitenizde sizin telefonunuz var? (.....) ve (.....) eczanenizin telefonlarımı?
- C: Evet
- S: Sizin eczaneniz mi burası?
- C: Evet, benim hiçbir İnternet sitem yok.
- S; İndirimli alışveriş yapabileceğiniz yerlerde Avrupa yakası olarak sizin telefonunuz var, bu reklam anlamına gelir?
- C: Biz yapmıyoruz ki orada kullananlar yazmış.
- S: telefonlarınız var sizin burada?
- C: (.....), (.....) ve (.....) gıda takviyesi firmaları. Semt eczanesi burası. Gıda takviyesi sorulan bir yer, bu firmalar da size destek olurlar dediler. İnternette ürünlerimizin satılmasını istemiyoruz, eczane-üzerinden satılmasını istiyoruz. Dediler. Tamam dedik. Onların da bu tür sitelerle bağlantıları var herhalde, Ben zaten bu şikayetten sonra bu telefonları kaldırttım, başka telefonlar var. Şahsi telefonlarımızı koyduk.
- S: 100 TL üzeri kargo ücretsiz deniyor
- C: Gıda takviyesi reklamının yasak olduğu kanunda var mı?”
- (40) 14.03.2018 tarihinde İEO tarafından (.....)'e gönderilen yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:
- “Haysiyet Divanı'nın 27 Şubat 2018 tarihli toplantısında 3 No.lu karar ile hakkınızda vermiş olduğu karar ektedir...”
- (41) Belgede bahsi geçen 27.02.2018 tarihli “3 No.lu karar” metninde ise aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:
- “Hakkında, eczanesine yönlendirme yapıldığı iddiasıyla ilgili şikayet üzerine yapılan çağrıya vermiş olduğu yazılı savunmasını değerlendiren...
- ...Ecz. (.....)'ün dosyası incelendiğinde; -saglikliyasiyoruz.com- sitesinde; yer alan eczane bilgileriyle ilgili olarak bu durumun yanlış olduğunu bilmediğini bir daha tekrarlamayacağını söylemiştir. Kurulumuz (.....)'ü sözlü olarak uyararak dosyasının kaldırılmasına oy birliği ile karar vermiştir.”
- (42) 21.09.2018 tarihinde (.....) ile İEO arasında geçen görüşme aşağıdaki gibidir:
- “S: Ocak ayında aynı konuda işlem yapılmış ve Onur Kurulundan Sözlü olarak uyarılmıştır, O görüşmede durumdan bilginiz olmadığını, siteden telefonlarınızın kaldırıldığını beyan etmiştiniz,
- C: Hiç İlgim yok benim, tamamen firmaların şeyi. Benim internetle hiç işim yok ...
- S: Telefonlarımı siteden kaldırttım, telefonla gelen siparişleri karşılamıyorum demenize rağmen sitede eczane İsmi olmadan yayınlanan telefon numaralarını

aradık, belirttiğiniz eski müşterilerinizden de değiliz, telefon (.....) eczanesi olarak açıldı ve sipariş verdik, ürünler bize kargoyla gönderildi.

S: Nasıl bağlantı kurdunuz sağlıklı yaşıyoruz grubuyla?

C: Firma bağlantı kurdu. Geldiler burası yeni eczane dediler, aradılar, siz yeni yere geçtiniz bu çevrede yaşlı hasta da çok, gıda takviyesine ihtiyaçları var dediler.

S: Hangi firmalar aradı sizi?

C: İşte bu 3 firma.

...

- (43) 06.12.2018 tarihinde İEO tarafından (.....)'e gönderilen yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Haysiyet Divanı'nın 5 Aralık 2018 tarihli toplantısında 1 No.lu kararı ile hakkınızda vermiş olduğu karar ektedir...”

- (44) Belgede bahsi geçen 05.12.2018 tarihli “1 No.lu karar” metninde ise aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“(.....) 31 Ekim 2018 tarihindeki Onur Kurulumuz ile yaptığı görüşmede internet üzerinden satış yaptığını kabul etmiştir. Şöyle ki; firmaların kendisini yanlış yönlendirdiğini, takviye edici gıdaları internet üzerinden satabileceğine ikna ettiklerini söylemiştir.

...

(.....)'le bu sipariştten yaklaşık 6 ay önce 27 Şubat 2018 tarihinde eczanesine yönlendirme yaptığı şikayetiyle ilgili olarak Onur Kurulumuza çağrılmış ve görüşülmüştür. Kendisine Kurulumuz tarafından sözlü uyarı verilmiştir. Bu uyarıya rağmen (.....) elindeki stokları bitirmek için internetten satışa devam ettiğini 31 Ekim 2018 tarihli Onur Kurulumuzdaki görüşmesinde beyan etmiştir.

Bütün bu bilgi, belge ve görüşmeleri değerlendiren Kurulumuz (.....)'ün 6197 sayılı yasanın 24. maddesine aykırı davrandığını tespit etmiştir.

Bundan dolayı Kurulumuz, (.....)'ün 6643 sayılı yasanın 30. maddesi c bendine göre Haysiyet Divanı ve Selahiyetleri uyarınca 15 gün sanat icrasından men ile cezalandırılmasına oy birliği ile karar vermiştir.”

- (45) 24.12.2018 tarihinde İEO tarafından TEB Yüksek Haysiyet Divanı Başkanlığına gönderilen yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“(.....) adresinde bulunan (.....)'nin sahip ve sorumlu müdürü (.....) hakkında İstanbul Eczacı Odası Onur Kurulu 15 gün meslekten men cezası vermiş olup, bu karar kendisine tebliğ edilmiştir.

(.....) bu karara Yüksek Haysiyet Divanı nezdinde itiraz etmiştir. Dosya itiraz ile birlikte ekte yer almaktadır...”

- (46) 12.04.2019 tarihinde gerçekleştirilen TEB Yüksek Haysiyet Divanı toplantısı kararında yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“(.....) e ait dosyanın incelenmesinden adı geçen eczacıya, bağlı bulunduğu TEB İstanbul Eczacı Odası Haysiyet Divanınca, internet üzerinden sipariş - kargo yolu ile satış nedeniyle 6643 sayılı yasanın 6643 / c maddesi uyarınca 15 gün süre ile sanat icrasından men cezası verildiği anlaşılmakla gereği düşünüldü.

KARAR:

Dosyada bulunan bilgi, belge ve tutanaklardan isnad olunan eylemin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu eylem, 6643 ve 6197 sayılı yasalar ile bağlı yönetmeliklere, Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü'nün 1-2-8-11/1.maddelerine ve kurumlarla imzalanan sözleşme hükümlerine aykırı olup meslek disiplinini bozmaktadır. Bu nedenle adı geçen eczacı hakkında 6643, sayılı yasanın 30 / c maddesi uyarınca alman 15 gün süre ile sanat icrasından men cezası kararının suç ile ceza arasındaki denklik gözetilerek 6643 sayılı yasanın 45.maddesi uyarınca 7 gün süre ile sanal icrasından men olarak tadilen kabul ve tasdik edilmesine oybirliği ile karar verildi."

- (47) 19.01.2018 tarihinde (.....) ile İEO arasındaki tutanak altına alınan görüşmede şu hususlar yer almıştır:

"S: Sağlıkliyaşyoruz.com sizin siteniz mi?

C: Hayır. Karatay diyetini uygulamış gönüllülerin oluşturduğu bir site

...

S: İstanbul Avrupa ve Anadolu yakası her 3 eczandan sipariş verebilir, kapıda ödeme yapabilir, 100 tl üzeri kargo ücretsizdir diyor doğru mu?

C: Evet

S: (.....) hanım adında birinin yazısı var, (.....) eczanesinde gittim , hem ürünlerimim aldım hem de bilfgi aldım, indirim ladım şeklinde ifadesi var ?

C: Evet doğru sağolsun. İndirimli ürün, hepsi gıda takviyesi onların. Ben size bu oluşumu anlatayım. Bu Karatay diyetini uygulayan gönüllüler kitap çıkarıp internet sitesi açmışlar, şu an instagramda 300.000 takipçisi olan bir oluşum. Sadece gıda takviyesi yok, yiyecek gıda gibi şeyler de var. Bunlar bu ürünlere daha ucuza ulaşabilecek adresleri veriyorlar bu sitede. Ben diyet konusunda çok araştırma yapmış biriyim. 9 senedir aynı adreste eczanem var. Bnei bilen benim belirli dönemlerde gıda takviyesi ürünlerinde indirimli satış yaptığımı bilir zaten. Orada bahsedilen benim eczanemden alındığı söylenen ürünler Karatay diyetinde kullanılan ürünler. Orada (.....) eczanesine gidin demiyor ki?

S: Bu Insertte sizin telefonlarınız verilmiş bu yönlendirme demektir. Bizim yasalarımız gereği bu doğru değil

C: Bunların editörü benim eczanemi biliyor benim yaptığım ilaç danışmanlığını görüp paylaşmak istedi. Ben bunları reklam olarak görmüyorum.

S: Mevzuatta indirimli ürün satmanın yasak olduğu, ayrıca telefonunuzun bu sitede görünmesi reklama giriyor?

C: Bu mevzuatı bana gösterin o zaman.

S: Etik ve deontoloji tüzüğümüzde var bunlar.

C: Ben 6197'ye göre hareket ediyorum."

- (48) 28.02.2018 tarihinde İEO tarafından (.....)'e gönderilen yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

"Haysiyet Divanı'nın 20 Şubat 2018 tarihli toplantısında 7 No.lu karar ile hakkınızda vermiş olduğu karar ektedir. "

- (49) Belgede bahsi geçen 20 Şubat 2018 tarihli "7 No.lu karar" metninde ise aşağıdaki ifadeler

yer almaktadır:

“...(*.....*)'in dosyası incelendiğinde; -saglikliyasiyoruz.com- sitesinde; gıda takviyelerini, İstanbul Anadolu yakasındaki (*.....*) ve (*.....*) No.lu telefonlardan sipariş vererek, Akbank kredi kartları ile peşin fiyatına 6 taksitle alabilecekleri belirtilmiştir. Ayrıca SY10 indirim koduyla sipariş verebilecekleri, 100 TL üzeri alışverişlerde kargonun ücretsiz olduğu, mail order veya kapıda ödeme seçeneklerinin bulunduğu belirtilmektedir. (*.....*) Yönetim Kurulu ile yaptığı görüşmede bu telefon numaralarının eczanesine ait olduğunu kabul etmiştir.

Bütün bunları değerlendiren Kurulumuz, (*.....*)'in 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun'un 3 Bölüm, 24.maddesine ve Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü'nün 8. maddesine aykırı davrandığına karar vermiştir.

Bundan dolayı Kurulumuz, Ecz. (*.....*)'in 6643 sayılı yasanın 30.maddesine göre yazılı olarak uyarılmasına oy birliği ile karar verilmiştir.”

- (50) 21.09.2018 tarihinde (*.....*) ile İEO arasındaki tutanak altına alınan görüşmede şu hususlar yer almıştır:

“...S: Sağlıkli Yaşıyoruz sitesiyle indirim kampanyasına dahil olma süreci nasıl başladı ?

C: Grubu takip eden hastalar vardı. Bu hastalardan benim eczaneme gelenlerden benim danışmanlık tarzımı beğenen hastalardan bir ikisi ve ailesi indirimli aldıkları ürünler için bana gelip kendilerinin kalabalık bir grup olduklarını ben de aynı iskonto oranını yaparsam beni tercih edeceklerini söylediler. Ben de kendi ticari koşullarımı değerlendirip indirimimi yaptım. ...”

- (51) 22.10.2018 tarihinde İEO tarafından (*.....*)'e gönderilen yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Haysiyet Divanı'nın 11 Ekim 2018 tarihli toplantısında 4 No.lu kararı ile hakkınızda vermiş olduğu karar ektedir. ...”

- (52) Belgede bahsi geçen 11.10.2018 tarihli “4 No.lu karar” metninde ise aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Onur Kurulumuz, (*.....*)'in dosyasını incelemiş, yazılı ve sözlü savunmalarını değerlendirmiştir. Bu belgelere göre: saglikliyasiyoruz.com- adlı sitenin paylaşımlarında bazı OTC ürünlerin görsellerinin altında, indirim kodları kullanılarak neredeyse yan fiyatına temin edebileceklerini belirttikleri telefon numaraları paylaşılmıştır, İstanbul Anadolu yakası numaraları (*.....*) ve (*.....*) arandığında, (*.....*) cevap vermiş, hatta telefonla verilen indirim kodlu ürün siparişleri de kargoyla gönderilmiştir.

(*.....*), bir sosyal medya hesabı aracılığıyla ürün satışı yapmaktadır. Daha önce aynı nedenle Kurulumuzdan yazılı uyarı cezası alan eczacımız aynı yöntemle satışına devam etmiştir.

Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü'nün 8.maddesine göre "Eczacı, mesleğin şeref ve haysiyetine aykırı olarak, açık veya gizli, herhangi bir şekilde hileli veya muvazaalı anlaşmalarla veya hediye vermek yoluyla satış yapamaz; hekim veya herhangi bir şahsı araç olarak kullanamaz, hastaların dilediği eczaneyi serbestçe seçmesine engel olamaz." (*.....*) bir sosyal medya hesabı aracılığıyla, üstelik telefon numaralarını kullanarak reklamını yapmış ve; Deontoloji Tüzüğü'nün 9.maddesini ihlal etmiştir. İndirimli ve hediyeli OTC ürünleri satışı yaparak haksız rekabete de sebep olmuştur. Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmeliğin 6.bölümü 43.maddesine göre

reçeteye tabi olan veya olmayan tüm beşerî ilaçların internet veya başka herhangi bir elektronik ortamda satışı yapılamaz. Ancak (.....) uyarılmasına rağmen bu satışa aracı olmaya devam etmiştir. Bütün bunları değerlendiren Onur Kurulumuz (.....)'in 6643 sayılı yasanın Haysiyet Divanı'nın Vazife ve Salahiyetleri uyarınca 30.maddesinin (c) bendine göre 180 gün sanat icrasından men ile cezalandırılmasına oy birliği ile karar vermiştir.”

- (53) 05.11.2018 tarihinde İEO tarafından TEB Yüksek Haysiyet Divanı Başkanlığına gönderilen yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“...İlgi sayılı yazımızla (.....)'e ait Onur Kurulu dosyası tarafınıza gönderilmiştir.

(.....)'in dosyasına konulmak üzere Yüksek Haysiyet Divanına yapmış olduğu 05.11.2018 tarih 6591 sayılı gelen evrak kayıtlı dilekçesini ek olarak tarafınıza gönderiyoruz. ...”

- (54) 29.11.2018 tarihinde gerçekleştirilen TEB Yüksek Haysiyet Divanı toplantısı kararında yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“(.....)'e ait dosyanın incelenmesinden, adı geçen eczacıya bağlı bulunduğu TBB İstanbul Eczacı Odası Haysiyet Divanınca internet üzerinden satış ile haksız rekabet yapılması nedeni ile 6643 sayılı yasanın 30/c maddesi uyarınca 180 gün sanat icrasından men cezası verildiği anlaşılmakla gereği düşünüldü.

KARAR:

Dosyada bulunan bilgi, belge ve tutanaklardan eczacıya isnat olunan eylemin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu eylem Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü'nün 2-8-11-17 maddelerine,6197 sayılı yasanın 24.maddesine aykırılık teşkil etmekte ve meslek disiplinini bozmaktadır. Bu nedenle adı geçen eczacı hakkında tertip edilen 180 gün sanat icrasından men cezasının suç ile ceza arasındaki denklik gözetilerek 6643 sayılı yasanın 45.maddesi uyarınca 7(yedi) gün sanat icrasından men cezası olarak tadilen kabul ve tasdikine oybirliği ile karar verildi.”

- (55) 13.09.2018 tarihinde (.....) yetkilisi (.....) tarafından İEO'ya gönderilen belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Sayın (.....),

Bugünkü telefon görüşmemizde firmamıza ait ürünlerin sosyal medyada Sağlıklı Yaşıyoruz isimli hesapta önerildiğinden duyduğunuz rahatsızlığı dile getirdiniz.

Üzülerek görmekteyiz ki halkı bilgilendirme amacıyla başlayan bu sosyal medya hesabı artık daha ziyade indirim sitesi mantığında takip edilmektedir. Bu sosyal medya hesabı tarafından belirlenen eczanelerde uygulanan indirim oranları diğer eczaneleri zor durumda bırakmaktadır. Bu da bizi bugüne kadar birlikte yol aldığımız ve bugüne gelmemizde büyük katkıları olan eczacılara karşı zor durumda bırakmaktadır.

1966 yılından beri Türk İlaç Sektörü'nde yer alan bu firma olarak tercihimiz ürünlerimizin her zaman eczanelerden satılmasıdır. Prensip olarak her zaman ülkemizdeki her eczaneye eşit mesafede olmaya özen gösterdik. Herhangi bir eczanenin ürünlerimizi diğer eczanelerde satılamayacak noktaya gelecek kadar indirim yapmasına hep karşı olduk.

Bundan dolayı artık bu sosyal medya hesapları tarafından belirlenen eczanelere ürünlerimizin satışı için yönlendirme yapılmasına ve ürünlerimizin görsellerinin kullanılarak söz konusu sosyal medya hesaplarında bu amaçlar için yer almasına izin vermeyeceğiz.

Hedefimiz ülkemizin her eczanesinde sadece o eczanenin müşteri kitlesine satılmasıdır.”

- (56) (.....) Genel Müdürü (.....) tarafından İEO'ya gönderilen ve hangi tarihte yazıldığı tespit edilemeyen belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“İstanbul Eczacı Odası Başkanlığı'na

Bir sosyal medya platformu olan "Sağlıklı Yaşıyoruz" üzerinden ürünlerimizin önerildiğini ve bu platform takipçilerinin birkaç eczaneye yönlendirilerek bu eczaneler üzerinden ürünlerimizin tedarik edildiği ile ilgili sizlerden gelen şikayetler üzerine 12.09.2019 tarihinde odanızda sizlerle bir toplantı gerçekleştirdik.

Toplantıda aldığımız karar gereği;

Söz konusu eczanelerin firmamızdan ürün tedarikinin engellendiğini ve "Sağlıklı Yaşıyoruz" platformuna ürünlerimizle ilgili paylaşım yapmamaları konusunda yazılı talebimizi belirttiğimizi paylaşmak isteriz.

Kurucularından birinin eczacı olduğu bir firma olarak ilk günden beri sizlerle birlikte yol almaktan ve sizlerle olan iş ortaklığımızdan büyük memnuniyet duyduğumuzu özellikle ifade etmek isteriz.

Yüzde yüz yerli firma olan (.....)'a bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da desteğinizin çok kıymetli olduğunu belirtir, sizlerle daha iyi bir çalışma ortamı oluşturabilmek adına her zaman iş birliğine ve fikir alışverişine hazır olduğumuzu paylaşmak isteriz.”

- (57) (.....) yetkilisi (.....) tarafından İEO'ya gönderilen ve hangi tarihte yazıldığı tespit edilemeyen belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Sayın İstanbul Eczacı Odası Yönetim Kurulu Üyelerine;

12.09.2018 Tarihinde İstanbul Eczacı Ortasında Yönetim Kurulu ile yaptığımız toplantıda Sağlıklı Yaşıyoruz Sosyal medya hesaplarında firmamıza ait ürünlerin yer almasından duyulan rahatsızlık dile getirildi. Bu konuda oluşan rahatsızlığı gidermek için Sağlıklı Yaşıyoruz sayfa yöneticisine e-mail ile “Görülen lüzum üzerine; 13.09.2018 tarihinden itibaren, Sağlıklı Yaşıyoruz (Saglikliyasiyoruzcom) Facebook ve Instagram sayfalarında firmamıza ait olan ürünlerin görsellerinin kullanılmamasını, “gıda-takviyelerimiz” dosyasından çıkartılmasını ve duyuru yapılmamasını rica ediyoruz.” gönderildi. Bu tartışmaların içerisinde yer almak istemediğimiz belirtildi. Eczacılar bizim iş ortağımız. (.....) Eczacı dostu bir firmadır. Biz ürünlerimizin sadece eczane de ve Eczacı danışmanlığında tüketiciye verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu sebeple ürünlerimizin eczane dışında satılacağı her alanda eczacılarımızla birlikte mücadele edeceğimizi bilmenizi isteriz. Saygılarımla”

- (58) 26.12.2018 tarihinde (.....) tarafından info@bayer.com ve ieo@ieo.org.tr hesabına gönderilen “Bayer Global Yöneticilerinin Dikkatine” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“(.....) Yöneticilerinin dikkatine;

Türkiye'de bulunan 26.000 eczane eczacısından biriyim. Mesleğimi eczanenin birinci basamak sağlık kuruluğu olduğunun bilinciyle, bilgilerimi güncelleyerek, hastalarımınla birebir iletişim kurarak sürdürüyorum.

(.....)nin "(.....)" ilacının değişik formlarını bir internet sitesi üzerinden satmak ve eczane dışı bazı satış noktalarına dağıtmak üzere harekete geçmiş olduğunu öğrenmiş bulunuyorum. Sürecin biz eczacılar ile (.....) Firması arasında uzun yıllardır

kurulmuş olan ilişkiyi zedeleyecek yönde ilerlediği anlaşılmaktadır. Firmanızın böyle bir uygulama yoluna gitmesi ülkemizdeki eczacıların bir araya geldiği tüm mecralarda ve sosyal medya da dahil tüm platformlarda geniş bir karşılık bulmaktadır.

(.....) ürünleri mevcut durumda serbest eczanelerden halka eczacı gözetiminde verilmektedir. Ülkemizdeki sağlık uygulamaları, uygulama şekilleri ve yasal düzenlemeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde (.....) ürünlerinin güvenilir ve etkili bulunmasının, hastalar tarafından tercih edilmesinin önemli bir sebebinin "bu ürünlerin eczanelerde ve eczacılar kontrolünde öneriliyor olması" olduğu son derece açıktır.

Halkımızda 'internet üzerinden satılan sağlık ürünlerinin etkin ve güvenilir olmayacağı' hatta "yüksek olasılıkla sahte olacağı" yönünde haklı bir kanı oluşmuş durumdadır.

(.....) Firması bu yolla halka ulaştırmayı seçtiği ürünlerde, ürünlerine dönük böyle bir yargı ile mücadele etmek yolunu doğrudan seçmiş olacaktır Halkımızın eğilimi ilaç dışı sağlık ürünlerini de eczanelerden eczacı danışmanlığında temin etmektir. Açıkça görülmektedir ki, Türkiye temsilcinizin böylesi bir uygulama yoluna gitmesi; eczacılarımızın Bayer Firması ile olan ilişkisini bir bütün olarak tekrar gözden geçirmesine sebep olacaktır.

İlaç dışı kategorisinde dahi değerlendirilse, ülkemizdeki mevcut uygulama düzeninde, sağlık ürünlerinin internet üzerinden satılmasının, halk sağlığı bakımından bir tehlike oluşturacağını açıkça görmekteyim. Bu sebeple, firmanızın bu tavrını protesto ediyorum. Köklü bir ilaç üreticisi olma iddiasındaki bir firma olarak adımlarınızı halk sağlığını önceleyen bir bakış açısıyla atacağınızı umuyor, sizleri bu doğrultuda hareket etmeye davet ediyorum."

I.3.2. Türk Eczacıları Birliğinde Gerçekleştirilen Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

- (59) TEB (.....)'nın odasında yapılan incelemede alınan, TEB 41. Dönem Merkez Heyetinin; 26.09.2018 tarihli toplantı gündeminin yer aldığı belgede;
- "1)Sadece eczaneden satılan ürünlerin eczane dışından satılması sürecinin değerlendirilmesi..."
- 11.10.2018 tarihli toplantı gündeminin yer aldığı belgede;
- "1)III. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı (19 Eylül 2018) sonrasında, eczane dışından satışı yapılan ürünlerle ilgili sürecin değerlendirilmesi..."
- 25.10.2018 tarihli toplantı gündeminin yer aldığı belgede (Belge-9/5):
- "1)Eczane dışından satışı yapılan ürünlerle ilgili sürecin değerlendirilmesi ...
- 3) Eczane dışında satışı yapılan ürünleri internete satan/temin eden eczanelerin tespit edilmesi için bir birim kurulmasının ve bu konuda yürütülecek çalışmaların görüşülmesi..."
- 08.11.2018 tarihli toplantı gündeminin yer aldığı belgede;
- "...3)Eczane dışından satışı yapılan ürünlerle ilgili sürecin değerlendirilmesi ..."
- ifadeleri yer almaktadır.
- (60) TEB (.....)'nın odasında yapılan incelemede alınan, "Merkezde Yürütülecek Çalışmalar" konulu tarih içermeyen belgede yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:
- Deklarasyon hazırlanması ve net tavrımızın tüm eczacı kamuoyuna duyurulması,

- Firmayı eczacıların dâhil olduğu tüm kurumsal organizasyonlardan çıkarmak,
- Eşdeğer üreten firmalar ile hızlı şekilde görüşme yapmak Merkez tarafından eşdeğer üretimi çalışmalarına başlanması,
- Anne-bebek bakımında eczacı danışmanlığım ön plana çıkaran afiş tasarımı, sosyal medyada paylaşılması ve eczanelere asılması (anne-bebek bakımında eczacı danışmanlığı için yaygın pr),
- Süreci her yönüyle takip etmek ve gerekli kararlar almak.

(61) TEB (.....)'nin odasında yapılan incelemede alınan, "Yapılacak Genel Müdahale" konulu, içeriğinden 24.09.2018 tarihinden önce hazırlandığı tahmin edilen ve BAYER'i hedef aldığı anlaşılan belgede yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

- Firmaya alt tüm ürün ve işaretler teşhir alanlarından çıkartılacak (afiş, stand vb. kaldırılacak)
- Mümessil ziyaretleri kabul Edilmeyecek
- Firmanın **hiçbir ürünü** tavsiye edilmeyecek

ÜRÜN BAZINDA MÜDAHALE

AVELOX, BENEXOL, MINOSET PLUS TABLET, RENNIE TABLET VE RENNIEDUO SUSPANSİYON > VAROLANLAR İADE EDİLECEK, YENİ SİPARİŞ VERİLMEYECEK, MUADİL VERİLECEK

(24 EYLÜL PAZARTESİ BAŞLANACAK SONUÇ ALINANA KADAR DEVAM EDECEK)

BEPANTHOL+SUPRADYN+REDOXON > YENİ SİPARİŞ VERİLMEYECEK, MUADİL VEYA ALTERNATİF ÜRÜN VERİLECEK

(24 EYLÜL PAZARTESİ BAŞLANACAK SONUÇ ALINANA KADAR DEVAM EDECEK)

(62) 15.09.2018 tarihinde TEB Merkez Heyeti tarafından Bölge Eczacı Odası Yönetim Kurulu Başkanlığına gönderilen, "41. Dönem Üçüncü Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı" konulu yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

"...Sadece eczanelerde satılmakta olan ürünlerin eczane dışından satışlarının değerlendirilmesi..."

(63) TEB (.....)'in bilgisayarından alınan, 12.12.2018 tarihinde (.....) tarafından (.....), (.....) ve (.....) hesabına gönderilen "OTC ÜRÜNLERİ HK." konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

"(.....) Yöneticilerin in dikkatine;

Türkiye'de bulunan 26.000 eczane eczacısından biriyim. Mesleğimi eczanenin birinci basamak sağlık kuruluşu olduğunun bilinciyle, bilgilerimi güncelleyerek, hastalarımınla birebir iletişim kurarak sürdürüyorum.

(.....)'nin "(.....)" ilacının değişik formlarını bir internet sitesi üzerinden satmak ve eczane dışı bazı satış noktalarına dağıtmak üzere harekete geçmiş olduğunu öğrenmiş bulunuyorum.

... Halkımızın eğilimi ilaç dışı sağlık ürünlerini de eczanelerden eczacı danışmanlığında temin etmektir. Açıkça görülmektedir ki, Türkiye temsilcinizin böylesi bir uygulama yoluna gitmesi; eczacılarımızın (.....) Firması ile olan ilişkisini bir bütün

olarak tekrar gözden geçirmesine sebep olacaktır.

İlaç dışı kategorisinde dahi değerlendirilse, ülkemizdeki mevcut uygulama düzeninde, sağlık ürünlerinin internet üzerinden satılmasının, halk sağlığı bakımından bir tehlike oluşturacağını açıkça görmekteyim. Bu sebeple, firmanızın bu tavrını protesto ediyorum. ...”

- (64) 13.08.2018 tarihinde (.....) tarafından TEB Merkez Heyeti Başkanlığına gönderilen, “İlgi: 24.07.2018 tarihli 005276 sayılı yazınız” konulu yazıda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“ ...

eczacılar tarafından sosyal medya ve İnternet üzerinden meslek etiği ve deontolojik kurallarımıza aykırı biçimde yapılan her türlü bilgilendirme, reklam ve tanıtım için eczacı odaları işlem başlatıp cezalar uygulamaktadırlar.

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti 24.07.2018 tarihli 005276 sayılı yazısıyla özellikle ilaç dışı ürünler ve de dermokozmetik ürünler için reklam, tanıtım, bilgilendirme ve internet satışına ilişkin yasal yükümlülüklerimizi ve cezai koşullarla İlgili uygulamaları hatırlatmaktadır.

Yönetim kurulumuz değişik zamanlarda yaptığı incelemelerde konuya ilişkin soruşturmalar açmış ve yasa gereği cezaî yaptırımlar uygulamış ve uygulamaya da devam etmektedir. ...”

- (65) 10.12.2018 tarihinde (.....) tarafından teb@teb.org.tr hesabına gönderilen, “Sn. Başkan (.....)’a iletilmesi dileğiyle ((.....))” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

“... (.....) firmasına uyguladığımız boykota tüm gücümle destek veriyorum. Bununla ilgi oda başkanım ile yaptığım görüşmede (.....) isimli ürünün eşdeğerinin TEB tarafından yaptırılacağı, adının ve ambalaj tasarımının (.....) benzeyeceği söylendi, bu konuda bugün Arman Başkan ile bir görüşme yaptım. Aynı kapsamda şahsi görüşlerimi aşağıya yazıyorum..

...konunun tekrar değerlendirilmesinin menfaatimize olacağı kanaatindeyim, daha önce servier eylemine mal fazlası ile destek veren sanovel ve ali raif firmaları nedeniyle aradan yıllar geçmesine rağmen diamicon ilimizde hala az satılır durumda.

benzer bir satış grafiğinin (.....)in karşısına gelmesi durumunda ciddi bir geri adım atacakları aşıkardır...”

- (66) 15.09.2018 tarihinde “(.....) <tebgenelsekreterlik@gmail.com>” adresinden tüm ecza odalarına gönderilen e-postanın ekindeki yazının gündem başlıklarında eczane dışı satışlara ilişkin başlık olduğu görülmektedir.

- (67) 15.05.2018 tarihinde (.....) tarafından TEB Merkez Heyetine gönderilen, “<https://www.trendyol.com/> adlı site hk.” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

İlgi: 27/04/2018 tarihli ve 3283 sayılı yazınız.

*“İlgide kayıtlı yazınızda. Birliğiniz tarafından yapılan incelemelerde <https://www.trendyol.com/> adlı internet sitesinde **"Supradyn Alı Day Film Kaplı Tablet ve Supradyn AH Day Efervesan Tablet, Pharmoton Kapsül ve Folacin Kapsül"** isimli ilaçların satışının yapıldığının tespit edildiği belirtilmiştir.*

Söz konusu ürünler için her ne kadar "İlaç" tanımı kullanılmış da olsa bu ürünler Kurumumuzdan ruhsatlı/izinli ürünlerden değildir. Bilindiği üzere Beşerî Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik'te "beşeri tıbbi ürünlerin internet dâhil halka açık yayın yapılan her türlü medya ve iletişim ortamında program, film, dizi

film, haber ve benzeri yollarla doğrudan veya dolaylı olarak topluma tanıtımı yapılamaz." hükmü yer almaktadır. Ancak yazınıza konu olan ürünlerin beşeri tıbbi ürün olmayıp takviye edici gıda olması nedeniyle sağlık beyanı mevzuatına aykırılık teşkil edilmediği sürece internet ortamı dâhil tüm mecralarda tanıtım ve/veya satışının yapılabilmesi mümkündür.

Bu çerçevede ilgili internet sitesi sağlık beyanı mevzuatı çerçevesinde incelenmiş olup sitede mevzuata aykırı sağlık beyanı ifadeleri ile ürün tanıtım ve/veya satışının bulunmaması nedeniyle bu aşamada tarafımızca yapılacak herhangi bir işlem bulunmamaktadır..."

I.4. Değerlendirme

I.4.1. Eczanelere Yönelik Davranışlar Bakımından Tespit ve Değerlendirmeler

- (68) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde teşebbüs "*piyasada mal veya hizmet üreten pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımından bir bütün teşkil eden birimler*" olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede itibarıyla teşebbüslerin ticari faaliyetleri esnasında rakiplerinden bağımsız bir şekilde hareket etmeleri beklenmektedir. Benzer şekilde teşebbüslerin özgür iradelerinin bir tezahürü olarak ortaya çıkan; belirli dönemlerde indirim olanaklarının sunulması, tedarikçi firmalar tarafından sunulan iskonto ve iskonto niteliğindeki imkanların müşteriler ile paylaşılması, rekabet hukuku uygulaması bakımından arzu edilen teşebbüs davranışlarını oluşturmaktadır.
- (69) Bu çerçevede, geçmiş tarihli Kurul ve Danıştay kararlarında teşebbüs niteliğinde olduğu tespit edilen¹⁰ eczanelerin de -ilgili mevzuatta düzenlenen kısıtlamalar dışında- piyasaya sundukları ürünlerin fiyat, vade, iskonto, promosyon vb. ticari unsurlarda bağımsız hareket etmeleri beklenmektedir.
- (70) Mevcut dosya bakımından değerlendirildiğinde de rekabetçi davranışların tüketici lehine sonuç doğurduğu açıktır. Şöyle ki; "Sağlıklı Yaşıyoruz" platformu üzerinden işaret edilen eczanelerin; tedarikçi firmaların kendilerine sunduğu yüksek iskonto oranlarını tüketiciye yansıtılabildikleri, belirli bir bedel üzerindeki alışverişlerde ise kargo imkanı sunarak tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesini temin edebildikleri görülmektedir.
- (71) Diğer taraftan eczaneler/eczacılar; kendilerine uygulanan mevzuat hükümleri nedeniyle faaliyetlerini yürütürken bir takım sınırlamalara riayet etmekle yükümlüdürler. Yerinde incelemelerde elde edilen e-postalarda da bu sınırlamalara atıf yapılarak İEO tarafından işlem tesis edilmesinin talep edildiği görülmektedir. Bahsi geçen e-postalarda; eczanelerin reklam yasağına tabi olmasına rağmen platform vasıtasıyla kimi eczanelerin reklamlarının yapıldığı, platformun ciddi sayıda takipçisinin üç eczaneye yönlendirilmesi nedeniyle diğer eczanelerin satışlarının önemli ölçüde etkilendiği, eczanelerde taksitle satış yasağı bulunmasına rağmen bahsi geçen eczanelerin taksitle satış yaptıkları ileri sürülmüştür.
- (72) Bu noktada dosya konusu iddialarla ilgisi bulunan mevzuat hükümleri incelenmiştir. 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun'un (6197 sayılı Kanun) 24. maddesi aşağıdaki gibidir:

"...İlaçların internet veya başkaca herhangi bir elektronik ortamda satışı yapılamaz. Eczane eczacıları ve eczaneler adına internet sitesi açılmaz.

Eczacılar, kendilerine reçete gönderilmesine yönelik olarak her ne şekilde olursa olsun, kurumlar, hekimler, diğer sağlık kurum ve kuruluşları veya üçüncü şahıslar ile

¹⁰ Bkz. dn. 6-7.

açık veya gizli iş birliği yapamaz, simsar, kurye elemanı ve benzeri yönlendirici personel bulunduramaz, reçete toplama veya yönlendirme yapamaz, bu yollarla gelen reçeteleri kabul edemez.”

- (73) İlgili hükümden görüldüğü üzere, 6197 sayılı Kanun eczacılara, internetten satış yasağı, reklam yasağı ve aracı kullanma yasağı gibi kimi sınırlandırmalar getirmektedir. Benzer düzenlemeler Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü'nde de (Deontoloji Tüzüğü) yer almaktadır:

Madde 9: “...Eczacı, yazı veya sözle veya her ne şekilde ve suretle olursa olsun kendi reklamını yapamaz; iş kağıtlarına ve faturalara reklam mahiyetinde ibareler koyamaz.”

Madde 8: “...Eczacı, mesleğin şeref ve haysiyetine aykırı olarak, açık veya gizli, herhangi bir şekilde hileli veya muvazaalı anlaşmalarla veya hediye vermek yoluyla satış yapamaz; hekim veya herhangi bir şahsı aracı olarak kullanamaz; hastanın dilediği eczaneyi serbestçe seçmesine engel olamaz.”

Madde 18: “Tüzük hükümlerine aykırı hareket eden eczacılar hakkında 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununa göre işlem yapılır.”

- (74) Deontoloji Tüzüğü'nde, 6197 sayılı Kanun'a benzer şekilde reklam yasağı ve aracı kullanma yasağına ilişkin düzenlemeler bulunmakta, bunlara aykırı hareket eden eczacılar hakkında 6643 sayılı Kanun çerçevesinde işlem yapılacağı öngörülmektedir. Anılan Kanun'un ilgili maddelerine ise aşağıda yer verilmektedir:

Madde 20: İdare heyetinin diğer vazifeleri şunlardır:

(b) : “... eczaneler ve müstahzarlar hakkında meslek adabına ve bu husustaki kanun hükümlerine uymayacak şekilde reklam, ilan ve propaganda yapmalarını önlemek”

(m) : “...Eczacılık ile ilgili mevzuat hükümlerinin ve oda ve Birlikçe alınmış mesleki kararların gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını belirlemek için, eczacıların çalışmalarını ve iş yerlerini denetlemek...”

(Haysiyet Divanının vazife ve salahiyetleri) Madde 30: “...kendisine tevdi edilen azanın meslek adap ve haysiyetine aykırı olan fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre aşağıdaki inzıbatı cezaları verir:

...

(c) üç günden 180 güne kadar sanat icrasından men, ...”

- (75) Yukarıda alıntılanan mevzuat hükümlerinden görüldüğü üzere ecza odaları, reklam ve aracı yasağını da içeren kurallara uymayan meslek mensupları hakkında yaptırım uygulama yetkisine sahiptir.
- (76) İEO tarafından yukarıda sözü edilen şikayetler üzerine savunmaları alınan (.....)'ün sözlü, (.....)'in ise yazılı olarak uyarılmasına karar verilmiştir. (.....)'ün 27.02.2018 tarihinde alınan karara rağmen eylemlerine devam ettiği gerekçesiyle Haysiyet Divanı tarafından bu kez 15 gün süreyle sanat icrasından men edildiği, benzer şekilde (.....)'in de 20.02.2018 tarihinde alınan karara rağmen aynı yöntemle satışlarına devam ettiği gerekçesiyle Haysiyet Divanı tarafından 180 gün sanat icrasından men edildiği görülmektedir. (.....)'ün ve (.....) Haysiyet Divanı kararlarına¹¹ karşı TEB Yüksek Haysiyet Divanına itirazda bulunmuş ve itirazlar neticesinde suç ile ceza arasındaki denklik gözetilerek bu cezalar yedi güne indirilmiştir.
- (77) Bu noktada, TEB ve bağlı ecza odalarının, piyasadaki rekabet koşulları üzerinde olumsuz

¹¹ TEB Kanunu 31. maddeye göre Ecza Odası Haysiyet Divanı kararlarına karşı, TEB merkez teşkilatının bir uzvu olan Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olanağı bulunmaktadır.

etkiler doğuran veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olan uygulamaları hakkında Kurumun işlem tesis etme yetkisinin bulunup bulunmadığına ilişkin idari yargı kararlarına değinilmesinde fayda görülmektedir.

- (78) Danıştay 13. Dairesi, 05.01.2010 tarih ve 2007/2748 E., 2010/8K. sayılı kararında, TEB ve bağlı eczacı odalarının ilaç satışlarında indirim oranını belirlemeye yönelik karar ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespitiyle alınan Kurul kararını¹² incelemiştir. Söz konusu Daire, TEB'in ilaç satışlarında indirim oranını belirlemeye yönelik karar ve uygulamaların TEB'in görev alanını belirleyen 6643 sayılı Kanun kapsamında olduğundan bahisle Kurul kararının iptaline karar vermiştir¹³. TEB'in ilaç satışlarında indirim oranını belirlemeye yönelik uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil ettiğinin tespiti ile idari para cezasının uygulandığı 10.07.2007 tarih ve 07-58/674-233 sayılı Kurul kararı da Danıştay 13. Dairesinin 19.10.2010 tarih, 2007/13980 E. 2010/7119 sayılı kararı ile aynı gerekçe ile iptal edilmiştir¹⁴.
- (79) Sıralı dağıtım uygulamasına ilişkin olarak yapılan başvurular üzerine alınan 22.11.2012 tarih ve 12-59/1571-572 sayılı, 12.09.2013 tarih ve 13-52/736-308 sayılı, 19.02.2014 tarih ve 14-07/132-59 sayılı Kurul kararlarına ilişkin Danıştay kararlarında da şikayetler hakkında herhangi bir işlem tesis edilmesine yer olmadığına dair değerlendirmelerde bulunulmuştur. 19.02.2014 tarih ve 14-07/132-59 sayılı soruşturma açılmaması yönündeki Kurul kararı, Ankara 9. İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir¹⁵. İptal yönündeki ilk derece mahkemesi kararı ise Danıştay 13. Dairesinin 22.05.2017 tarih, 2016/1810 E. ve 2017/1575 K. sayılı kararı ile bozulmuştur. 13. Daire kararında, TEB'in görev alanını belirleyen 6643 sayılı Kanun'a atıf yapılarak Kurumun 4054 sayılı Kanun kapsamında inceleme yapmasının mümkün olmadığına hükmedilmiştir.
- (80) Danıştay 13. Dairesinin ve İDDK'nin kararları; TEB'in 6643 sayılı Kanun kapsamındaki uygulamaları hakkında Kurulun karar alma yetkisinin bulunmadığı, ilgili karar ve eylemlerin hukuka uygunluğunun denetiminin idari yargıda açılacak bir iptal davası ile yapılabileceği yönündedir.
- (81) Yukarıda yer verilen Danıştay kararları çerçevesinde; TEB ve bağlı ecza odaları tarafından kimi eczaneler hakkında sosyal medya hesapları üzerinden reklam yapılması ve internet aracılığıyla yapılan satışlara aracılık edilmesi gibi gerekçelerle verilen kararlar hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem tesis edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

1.4.2. Tedarikçi Firmalara Yönelik Uygulamalar Bakımından Tespit ve Değerlendirmeler

- (82) Dosya kapsamında ayrıca, TEB ve bağlı ecza odalarının tedarikçi firmalara yönelik davranışlarının 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediği değerlendirilmiştir. Daha önce ifade edildiği üzere, rekabet hukuku uygulamasında teşebbüslerin ticari nitelikteki kararlarını rakiplerinden bağımsız bir şekilde belirlemeleri esastır. Zira 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi*" rekabeti sınırlayıcı haller arasında sayılmıştır.

¹² 02.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı Kurul kararı.

¹³ Danıştay'ın bozma kararına karşı Kurum tarafından temyiz yoluna başvurulmuş olsa da Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu (İDDK), 25.02.2013 tarih ve 2010/1709 E. 2013/638 K. sayılı karar ile Daire kararını onamıştır.

¹⁴ Danıştay 13. Dairesinin kararını temyizen inceleyen İDDK, 2011/253 E. 2014/2304 K. sayılı dosyasında Kurumun temyiz talebini 28.05.2014 tarihli kararı ile reddederek Daire kararını onamıştır. Bu karara karşı yapılan karar düzeltme istemi de İDDK tarafından 10.06.2015 tarihinde reddedilmiştir.

¹⁵ 19.11.2015 tarih, 2014/1622 E. ve 2015/1811 K. sayılı karar.

Ayrıca “mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi” ve “... piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi” de yine bu örnek haller arasında bulunmaktadır.

- (83) 08.07.2010 tarih ve 10-49/912-321 sayılı Kurul kararında da sözü edilen “kolektif boykot” kavramı ise birden fazla teşebbüsün birlikte hareket ederek bir ya da birden fazla müşteri, sağlayıcı ya da rakiple anlaşma yapmayı reddetmesini ifade etmektedir. Böyle bir boykotun amacı “sorun çıkarıcı” bir müşteri, sağlayıcı ya da rakibin cezalandırılması ya da bunların belirli bir davranışta bulunmaya zorlanması olabilmektedir. Bu çerçevede dahilinde “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformu ile olan ilişkileri nedeniyle TAB, SİFAR, ORZAKS’a; internet ortamında yapılan satışlar nedeniyle ise BAYER’e yönelen TEB karar ve eylemleri, “kolektif boykot” kavramı çerçevesinde ele alınmıştır. Söz konusu değerlendirmeye geçmeden önce “kolektif boykot” kavramı ve Kurumun yetki alanına ilişkin Danıştay yaklaşımının ortaya konulması gerekmektedir.
- (84) Eczanelere sunulan iskonto ve vade oranlarının azaltılması gerekçesi ile kimi ilaç üreticisi firmaların boykot edilmesine yönelik karar ve uygulamalar nedeniyle alınan 08.07.2010 tarih ve 10-49/912-321 sayılı Kurul kararı açılan iptal davası sonucunda idari yargı denetiminden geçerek kesinleşmiştir. İdari yargı süreci içerisinde Danıştay 13. Dairesinin 2010/4769 E. 2014/4294 K. ve 16.12.2014 tarihli kararı, İDDK’nın 2015/2686 E. 2018/764 K. sayılı dosyasında görüşülerek 07.03.2018 tarihinde onanmıştır.
- (85) Danıştay 13. Dairesi bahsi geçen kararında; “*Türk Eczacıları Birliği’nin ve bağlı eczacı odalarının soruşturma konusu olan ‘eczanelerin alım koşullarını piyasa dışında belirlemek’ amacıyla firmaların kolektif olarak boykot edilmesine yönelik karar ve uygulamalarının 6643 sayılı Kanun’un 39. maddesinde yer alan herhangi bir görevinin kapsamında olmadığı, dolayısıyla davacı Birliğin ve bağlı ecza odalarının söz konusu karar ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında rekabetin ihlali sonucunu doğurup doğurmadığının incelenerek Rekabet Kurulunca bir işlem tesis edilmesinde yetki yönünden hukuka aykırılık bulunmadığı...*” ifadeleri ile Kurulun konuya ilişkin karar alma yetkisi bulunduğu hükmetmiştir.
- (86) Danıştay 13. Dairesinin esasa ilişkin değerlendirmesinde ise “*eczanelerin alım koşullarını piyasa dışında belirlemek amacıyla firmaların kolektif olarak boykot edilmesine yönelik davacı karar ve uygulamalarının...*” 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında açık bir ihlal teşkil ettiği vurgulanmaktadır.
- (87) Sonuç olarak bir önceki bölümde ortaya konulan ve TEB’in 6643 sayılı Kanun kapsamındaki uygulamaları hakkında Kurulun karar alma yetkisinin bulunmadığına yönelik Danıştay yaklaşımının, tedarikçi firmaların boykot edilmesine yönelik eylemler bakımından geçerli olmadığı değerlendirilmekte olup aşağıda ayrı başlıklar altında söz konusu karar ve uygulamalar incelenmiştir.

I.4.2.1. SİFAR, TAB ve ORZAKS’a Yönelik Uygulamalar Bakımından Tespit ve Değerlendirmeler

- (88) Şikayet başvurusunda; SİFAR, TAB ve ORZAKS firmalarının İEO tarafından “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformu takipçilerinin indirimli ürün aldıkları üç eczaneye gıda takviye ürünlerini vermemeleri konusunda uyarıldığı, İEO’nun bu konuda firmalara baskı yaptığı, İEO’nun 12.09.2018 tarihinde söz konusu firmalarla toplantı yaptığı ve firmaların boykot tehdidiyle karşı karşıya kaldığı ve sonuç olarak firmaların bu baskılar karşısında boykota boyun eğmek zorunda kaldığı belirtilmiştir. 14.09.2018 tarihinde de İEO web sitesinde söz konusu üç firmanın mevcut dosya kapsamındaki şikayette sözü edilen uygulamaya

son verdiklerini belirten yazıları yayımlanmıştır¹⁶. Yine başvuru kapsamında bir *whatsapp* yazışmasına ilişkin ekran görüntüsü paylaşarak İEO başkanına ait olduğu iddia edilen yazışmada, “*Oda olarak mücadele yöntemi belirlenene kadar şimdilik sadece sipariş vermeyerek tepki oluşturalım. Odamız Teb ile görüşmeleri devam etmekte daha sonrası için ayrıntılı bilgilendirme gelecektir.*” ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir.

- (89) Soruşturma kapsamında SİFAR, TAB ve ORZAKS’tan temin edilen bilgilerden; teşebbüslerin ürün portföylerinin tamamına yakınının¹⁷ gıda takviyesi ürünlerinden oluştuğu, teşebbüslerin dağıtım ve satış kanallarının da benzerlik gösterdiği, teşebbüslerin ürünlerinin neredeyse tamamının¹⁸ eczaneler aracılığıyla satıldığı anlaşılmaktadır. Gıda takviyesi ürünleri satışları içerisinde eczane kanalının yüksek payı ise TEB’i tedarikçi firmalar nezdinde önemli bir piyasa oyuncusu konumuna getirmektedir.
- (90) Şikayet dilekçesinde bahsi geçen “*sipariş vermeyerek tepki oluşturalım*” ifadesi üzerine TAB, SİFAR ve ORZAKS’tan 2018 yılı satış verileri temin edilerek teşebbüslerin şikayette sözü edilen dönemdeki satış performansları incelenmiştir. Aşağıda Grafik-1’de TAB, SİFAR ve ORZAKS’ın 2018 yılı gıda takviyesi ürünleri satışları aylık bazda yer almaktadır:

Grafik-1: TAB, SİFAR ve ORZAKS’ın Gıda Takviyesi Ürünleri 2018 Yılı Satışları (TL)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (91) Grafik-1’den görüldüğü üzere tedarikçi firma satışlarında ilgili dönemde (Eylül 2018) boykot iddiasını destekler nitelikte bir kayıp tespit edilmemiştir. Bu durum tedarikçi firmaların fiilen boykot edilmediği yönünde bir gösterge olarak kabul edilebilecektir. Bununla birlikte aşağıda detaylı olarak yer verileceği üzere teşebbüslerin fiilen boykot edilmesine gerek kalmaksızın disipline edildikleri görülmektedir.
- (92) SİFAR tarafından gönderilen cevabi yazıda “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformunun işleyişi üzerine İEO’nun bir tepkisi olduğu, bunun üzerine İEO ile e-posta aracılığıyla iletişime geçildiği ifade edilmektedir. Bu kapsamda gönderilen; 13.09.2018 tarihli ilk e-postada: “*..bugün konuştuğumuz konu hakkındaki mektubumuz ektedir.*” ifadeleri yer almakta, e-postada sözü edilen ekteki belge içeriğinde ise “*...Pek tabii ki çalıştığımız eczanelere yaptıkları alımlara göre farklı avantajlar içeren satış şartları sunuyoruz. Ancak buradaki amacımız kesinlikle avantajlı alım yapan eczanelerin fiyat kırarak başka eczanelerin müşterilerini almaları değildir. ...*” ifadeleri yer almaktadır. SİFAR tarafından ertesi gün - 14.09.2018- gönderilen e-posta metninde ise “*(.....), Umarım yazının bu seferki hali istediğiniz gibi olmuştur.*” ifadeleri yer almakta, e-posta ekindeki metinde ise önceki metnin tadil edildiği görülmekte ve yukarıda alıntılanan ifadelerin yer almadığı göze çarpmaktadır: “*Prensip olarak her zaman ülkemizdeki her eczaneye eşit mesafede*

¹⁶ https://www.istanbuleczaciodasi.org.tr/?page=haberler&news_ID=4599 Erişim tarihi: 18.05.2020

Aynı yazılar şikayet başvurusunda, İEO’da yapılan yerinde incelemede elde edilen belgelerde ve firmalardan gelen cevabi yazılar içerisinde de yer almaktadır.

¹⁷ 2018 yılı için; SİFAR, TAB ve ORZAKS’ın toplam satışları içindeki gıda takviyesi ürünlerinin payı sırasıyla; (.....), (.....) ve (.....) olarak gerçekleşmiştir.

¹⁸ TAB, ürünlerinin (.....) eczaneler aracılığıyla satıldığını ifade etmektedir. ORZAKS’ın (.....) ecza depoları olduğu (Belge-ORZAKS SR CEVAP), SİFAR’ın ise toplam satışlarının (.....)’ini ecza depolarına, (.....)’ünü ise doğrudan eczanelere gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır.

olmaya özen gösterdik. Herhangi bir eczanenin, ürünlerimizi diğer eczanelerde satılmayacak noktaya gelecek kadar indirim yapmasına hep karşı olduk. Bundan dolayı artık bu sosyal medya hesapları tarafından belirlenen eczanelere ürünlerimizin satışı için yönlendirme yapılmasına ve ürünlerimizin görsellerinin kullanılarak söz konusu sosyal medya hesaplarında bu amaçlar için yer almasına izin vermeyeceğiz. Hedefimiz ürünlerimizin ülkemizin her eczanesinde, sadece o eczanenin müşteri kitlesine satılmasıdır.” Tadil edilen söz konusu belge yerinde inceleme esnasında İEO’da da elde edilmiştir.

- (93) SİFAR ve İEO odasındaki yazışmalarda başvuruda yer alan boykot iddiasını destekleyecek nitelikte bir görüşme yapıldığı şüphesi ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki SİFAR ile 13.09.2018 tarihinde bir telefon görüşmesi yapıldığı, bu görüşmede SİFAR’dan İEO’ya hitaben bir yazı kaleme almasının istendiği, dahası bu metnin İEO tarafından yapılan yönlendirme ile tadil edildiği “umarım yazının bu seferki hali istediğiniz gibi olmuştur.” ifadesinden anlaşılmaktadır. Tadil sonrası metinden çıkarılan “... amacımız avantajlı alım yapan eczanelerin fiyat kırarak başka eczanelerin müşteri almaları değildir.” ifadesinin ise SİFAR ve İEO arasında gerçekleşen görüşme içeriğine dair fikir vermesi bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir.
- (94) Bir diğer tedarikçi firma ORZAKS tarafından gönderilen cevabi yazıda da 12.09.2018 tarihinde¹⁹ İEO ile bir toplantı yapıldığı bu toplantıda “söz konusu eczanelerin şirketimizden ürün tedarikinin engelleneceği” ve “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformundaki tanıtım faaliyetlerine son verileceği hususlarının İEO’ya bildirildiği ifade edilmiştir²⁰.
- (95) Soruşturma kapsamında şikayet dilekçesinde sözü edilen; (.....), (.....) ve (.....) 2018 yılı Eylül ayı sonrasında tedarikçi firmalarla (TAB, SİFAR, ORZAKS) ticari ilişkilerinin niteliğinde bir değişiklik olup olmadığı da sorgulanmıştır. (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda firmalarla İEO arasında gerçekleşen tehdit içerikli toplantıların etkisi ile önceki döneme kıyasen daha dezavantajlı ticari koşulların uygulandığı ifade edilmiştir. (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda 2018 yılı Eylül ayı itibarıyla ORZAKS ve TAB’ın doğrudan ürün tedarikini sonlandırdıkları ifade edilmiştir. (.....)’nin gönderdiği cevabi yazıda ise 2018 yılı Eylül ayı itibarıyla üç firmayla da ticari ilişkinin sonlandığı belirtilmiştir.
- (96) Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında SİFAR, TAB ve ORZAKS’ın “Sağlıklı Yaşıyoruz” platformu ile olan ilişkileri nedeniyle yaptırım (boykot) tehdidi ile karşı karşıya olduğu İEO ile yapılan yazışmalardan anlaşılmaktadır. Benzer şekilde tedarikçi firmaların daha önce önemli miktarda satış gerçekleştiği noktalara doğrudan ürün tedarikini sonlandırmasının da aynı çekince ile gerçekleştiği değerlendirilmektedir.

1.4.2.2. BAYER’e Yönelik Uygulamalar Bakımından Tespit ve Değerlendirmeler

- (97) Yerinde incelemelerden elde edilen belgelerden eczanede satışı yapılan kimi ürün gruplarının (gıda takviyesi ürünleri, dermokozmetikler vb.) aynı zamanda elektronik ticaret siteleri üzerinden satılmasının TEB ve bağlı ecza odalarını rahatsız ettiği görülmektedir²¹.

¹⁹ TAB tarafından gönderilen cevabi yazıda da 12.09.2018 tarihinde İEO’da konuya ilişkin bir toplantı yapıldığı ifade edilmektedir.

²⁰ İlgili belgeden ORZAKS tarafından; bahsi geçen eczanelere ürün tedarikinin kesileceğinin İEO’ya bildirildiği anlaşılmakta olup daha önce önemli miktarda satış gerçekleştirilen satış noktasına ürün tedarikinin kesilmesinin ise şikayet başvurusundaki boykot tehdidi iddialarını desteklediği değerlendirilmektedir.

²¹ TEB’in takviye edici gıda ürünlerine ilişkin olarak T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) nezdinde de girişimde bulunduğu, TİTCK tarafından gönderilen yanıtta söz konusu ürünlerin internet ortamında tanıtım veya satışının yapılmasında bir sakınca görülmediği anlaşılmaktadır.

- (98) TEB'in internet sitesinde yayınlanan, "*Bepanthol markalı ürünleriniz hakkında*" konulu metin içeriğinden, BAYER ürünlerinin elektronik ticaret sitelerinden satılmasından duyulan rahatsızlığın dile getirildiği ve konuya ilişkin kurumsal tutumun 19.09.2018 tarihinde gerçekleştirilecek olan Başkanlar Danışma Kurulu toplantısında ele alınacağı anlaşılmaktadır.
- (99) Dosya kapsamında BAYER'den bilgi istemine karşılık gönderilen cevabi yazıda; tüketicilerin *Bepanthol* markalı ürünlerin eczane dışındaki kanallardan da ulaşabilmeleri amacıyla bu ürünlerin alternatif kanallardan satışı konusunda ticari bir karar alındığı, bu şekilde *Bepanthol Baby* markalı ürünün de daha fazla anneye ulaşabilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir. Bu çerçevede *Bepanthol* markalı ürünleri eczanelerin yanı sıra bebek mağazalarında da satışa sunulması hakkındaki kararın TEB ile paylaşılması amacıyla TEB'den toplantı talep edildiği, 14.09.2018 tarihinde yapılan toplantı ile konu hakkında bilgilendirme yapıldığı, bu toplantı akabinde TEB tarafından BAYER'e ithafen hazırlanan bir yazının TEB resmi web sitesi üzerinden 17.09.2018 tarihinde yayımlandığı ifade edilmektedir²².
- (100) İlgili yazıda *Bepanthol* markalı ürünlerin çeşitli e-ticaret sitelerinde satıldığı hususunda bilgi sahibi olunduğu, söz konusu ürünlerin bugünkü prestijini kazanmasında eczanelerin önemli rol oynadığı, ürünlerin zaman içerisinde kozmetik ürün olarak internet üzerinden satılmasının etik dışı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca yazının son kısmında şu ifadeler yer almaktadır: "*Önümüzdeki dönem firmanız ile Birliğimiz arasındaki kurumsal ilişkinin sürdürülebilirliği noktasında konuyla ilgili yapacağımız duyuruları ve düzenlenecek toplantıda alınacak kararları yakından takip etmeniz önemli olduğu hususunda bilgilerinizi rica ederim.*"
- (101) TEB'in söz konusu yazısına binaen BAYER tarafından TEB'e 19.09.2018 tarihinde bir yazı gönderilmiş ve yazıda *Bepanthol* markalı ürünlerin eczaneler dışındaki kanallarda satışa sunulmasına yönelik kararı BAYER'in bağımsız bir ticari işletme olarak aldığı, bunun kendi ürün stratejisi ile ilgili bir karar olduğu ve BAYER tarafından ilgili dağıtım kanalları vasıtasıyla ürünlerin daha fazla tüketiciye ulaştırılması amacının güdüldüğü belirtilmiştir.
- (102) Devam eden süreçte TEB, resmi web sitesinde 20.09.2018 tarih ve "*41. Dönem Merkez Heyeti Üçüncü Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı Sonuç Deklarasyonu*"²³ başlıklı bir açıklama yayımlamıştır. Söz konusu yazıda daha önceki 17.09.2018 tarihli yazıdakine benzer değerlendirmelerde bulunulmakta, son olarak şu ifadelerle açıklama sonlandırılmaktadır: "*Bizler, etik dışı adımlar atanlara, halk sağlığını hiçe sayan uygulamaları hayata geçirenlere, eczacı ve hasta yararı ne olacak diye sordüğümüzde rekabet diyenlere karşı, hep BİRLİK'te ve ısrarla hastalarımızın, kamunun ve eczacının yararına çalışmaya devam edeceğiz.*"
- (103) Öte yandan BAYER tarafından 19.09.2018 tarihli bir resmi yazı T.C. Sağlık Bakanlığına gönderilmiş ve yazıda konu ile ilgili olarak o güne kadarki süreç hakkında bilgi verilmiştir. Bakanlığın 05.10.2018 tarihli cevap yazısında BAYER'e ilaç ve tıbbi cihaz ürünlerinin satış yerlerinin mevzuatla düzenlenmiş olduğu, bununla birlikte kozmetik ürünlerin satışı konusunda böyle bir durumun söz konusu olmadığı bildirilmiştir.
- (104) 05.12.2018 tarihinde İEO resmi web sitesinde ise "*Bayer Global'e Gönderilecek E-Posta*

²²<https://www.teb.org.tr/news/8036/Bayer%EF%BF%BD%EF%BF%BDe-G%C3%B6nderilen-Yaz%C4%B1-Hakk%C4%B1nda> Erişim tarihi: 08.07.2020

²³<https://www.teb.org.tr/news/8045/41-D%C3%96NEM-MERKEZ-HEYET%C4%B0-%C3%9C%C3%87%C3%9CNC%C3%9C-BA%C5%9EKANLAR-DANI%C5%9EMA-KURULU-TOPLANTISI-SONU%C3%87-DEKLARASYONU> Erişim tarihi: 08.07.2020

Hakkında” başlıklı bir açıklama yayımlanmış ve açıklamada şu ifadeler yer verilmiştir²⁴:

“Değerli Meslektaşlarımız; Bildiğiniz üzere Bayer Türkiye, Bepanthol isimli ürününün eczane dışı bir kanaldan satışına dair karar almış bulunmaktadır. Bu kararın geri alınması konusunda yetkili merciinin Bayer Global olması vesilesi ile 21 Eylül 2018 tarihli Seçimsiz Genel Kurulumuzda üyelerimizden gelen talep üzerine alınan genel kurul kararı gereği Bayer Global'e durumu anlatan ve kararın iptalini istemek üzere hazırladığımız e-posta aşağıdadır.

Bu metni eczane/eczacı adını belirterek ilgili firmaya iletmeniz önemlidir.

Firmanın e posta adresi: info@bayer.com

CC'ye (bilgi) ieo@ieo.org.tr adresini eklemeniz önemle rica olunur.

(...)”

- (105) Açıklamanın altında örnek niteliğinde hazırlanan e-postaya yer verilmektedir. Söz konusu e-postanın birçok eczacı tarafından yukarıda yer verilen e-posta adreslerine gönderildiği anlaşılmaktadır.
- (106) Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, BAYER'in söz konusu ticari kararı sonrası TEB ile birtakım toplantılar ve yazışmalar gerçekleştirdiği, TEB'in, BAYER ürünlerinin internet üzerinden ve eczane haricinde bir mağaza zinciri üzerinden satışa sunma kararından duyduğu rahatsızlığı açıkça dile getirdiği, hatta konuya ilişkin olumsuz görüş, değerlendirme ve uyarılarını web sitesi aracılığı ile kamuya açık bir şekilde ifade ettiği anlaşılmaktadır.
- (107) Yerinde incelemede elde edilen belgelerden, yukarıda yer verilen süreçle tutarlı bir şekilde TEB bünyesinde de kararlar alındığı görülmektedir. TEB (.....)'in bilgisayarından elde edilen, TEB tarafından bölge eczacı odası yönetim kurulu başkanlıklarına gönderildiği anlaşılan, 41. Dönem Merkez Heyeti Üçüncü Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı'na katılım davetini içeren, 15.09.2018 tarihli yazıda gündem başlığı altında şu ifade yer almaktadır: *“Sadece eczanelerde satılmakta olan ürünlerin eczane dışından satışlarının değerlendirilmesi”*. Yine TEB'de yapılan yerinde incelemede (.....)'nın ofisinden elde edilen belgelerde 26.09.2018, 11.10.2018, 25.10.2018 ve 08.11.2018 tarihli *“41. Dönem Merkez Heyeti”* başlıklı toplantı notlarında *“Eczane dışından satış yapılan ürünlerle ilgili sürecin değerlendirilmesi”* şeklinde ifadeler rastlanmaktadır. Önceki paragrafta aktarılan memnuniyetsizliğin söz konusu belgelerde bu şekilde ifade bulunduğu, toplantılarda BAYER ile ilgili yukarıda açıklanan sürecin de ele alındığı anlaşılmaktadır. Nitekim TEB'in web sitesinde yayımlanan, 20.09.2018 tarihli *“41. Dönem Merkez Heyeti Üçüncü Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı Sonuç Deklarasyonu”*²⁵ ile TEB değerlendirmeleri kamuoyu ile paylaşılmıştır.
- (108) (.....)'nın ofisinden elde edilen belgelerde, BAYER'e yönelik olarak *“Merkezde Yürütülecek Çalışmalar”* başlığı altında genel olarak gerçekleştirilecek eylemler maddeler halinde ifade edilmektedir. *“Deklarasyon hazırlanması ve net tavrımızın tüm eczacı kamuoyuna duyurulması”* ifadesi yukarıda izah edilen süreç ile paralellik göstermektedir. *“Firmayı eczacıların dahil olduğu tüm kurumsal organizasyonlardan çıkarmak, ... Süreci her yönüyle takip etmek ve gerekli kararları almak”* şeklindeki ifadelerle BAYER'e karşı alınacak tavrın genel çerçevesi net bir şekilde ortaya konmaktadır. TEB ile BAYER arasında 21.02.2018 tarihinde imzalanmış olan *“Kadın*

²⁴ https://www.istanbuleczaciiodasi.org.tr/?page=haberler&news_ID=4621 Erişim tarihi: 09.07.2020

²⁵ <https://www.teb.org.tr/news/8045/41-D%C3%96NEM-MERKEZ-HEYET%C4%B0-%C3%9C%C3%87%C3%9CNC%C3%9C-BA%C5%9EKANLAR-DANI%C5%9EMA-KURULU-TOPLANTISI-SONU%C3%87-DEKLARASYONU> Erişim tarihi: 08.07.2020

Sağlığı Akademi Programı” sözleşmesinin feshedilmesinin de bahsedilen yaklaşımın bir sonucu olduğu değerlendirilmektedir.

- (109) Yukarıda yer verilen belgenin devamında BAYER'e ve ürünlerine yönelik uygulanacak müdahalenin ayrıntılarına yer verilmektedir. “*Yapılacak Genel Müdahale*” ve “*Ürün Bazında Müdahale*” başlıklarını içeren belgede yer alan ifadelerden BAYER'e karşı yürütülmek istenen boykotun içeriği açıkça anlaşılmaktadır. Belgede firmaya ait tüm ürün ve işaretlerin teşhir alanlarından çıkarılacağı, mümessil ziyaretlerinin kabul edilmeyeceği ve firmanın hiçbir ürününün tavsiye edilmeyeceği vurgulanmaktadır. Akabinde BAYER'e ait ilaçlar arasında yer alan; *Avelox, Benexol, Minoset Plus Tablet, Rennie Tablet ve Rennie Duo Suspansiyon* adlı beşeri ilaç statüsündeki ürünlerin iade edileceği, bunlar için yeni sipariş verilmeyeceği, müşterilere bu ilaçlar yerine muadillerinin verileceği ifade edilmektedir. Ayrıca *Bepanthol, Supradyn ve Redoxon* markalı dermokozmetik ve gıda takviyesi ürünleri için de yeni sipariş verilmeyeceği, müşterilere alternatif ürünlerin sunulacağı ifade edilmektedir. Öte yandan söz konusu belgenin altında yer alan, “(24 Eylül Pazartesi Günü Başlanacak, Sonuç Alınana Kadar Devam Edecek)” ifadesi dikkat çekmektedir. Bahsi geçen ifadelerden; BAYER'e yönelik olarak yürütülmesi amaçlanan boykotun çerçevesi ve bu konudaki kararlılığın açıkça ortaya konulduğu değerlendirilmektedir.

Söz konusu belge üzerinde “*Merkez Heyeti toplantısında değerlendirilmek üzere Birliğimize ulaştırılan görüş ve öneriler*” olduğu notu düşülmüş olsa da; belgenin oldukça ayrıntılı düzenlenmiş bir eylem planı olduğu anlaşılmaktadır. Dahası 24 Eylül Pazartesi günü başlanacak boykotun etkisine yönelik bir çalışma yapıldığı da görülmektedir. Söz konusu çalışmada; BAYER'e ait olan ve yukarıda sözü edilen belgelerde sayılan beşeri ilaçların ve ilaç dışı ürünlerin, 27.08.2018-14.10.2018 tarihleri arasındaki haftalık satış performansı değerlendirilmiştir. Bu çalışmada özellikle, 24.09.2018 tarihi ile başlayan haftadan itibaren söz konusu ürünlerin satış performansındaki yüzdelik değişimlerin analiz edildiği görülmektedir. İlgili belgenin bir kısmının ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmektedir.

(.....TİCARİ SIR.....)

- (110) Belirtilen analiz, eşdeğer/alternatif ürünlere yönelik olarak da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca İstanbul, Ankara, İzmir, Tekirdağ, Gaziantep, Sivas, Tunceli, Uşak, Van, Yozgat ve Zonguldak illerinin verilerinin analizi, Türkiye geneli verileriyle karşılaştırılarak yapılmıştır. Dolayısıyla BAYER'e yönelik olarak alınan boykot kararının 24.09.2018 tarihinde fiilen uygulanmaya başlandığı ve TEB'in, bu kararın etkisini takip ettiği anlaşılmaktadır. Nitekim TEB'deki yerinde incelemede elde edilen bir belgedeki, “*Sayın Başkanım Bayer firmasına uyguladığımız boykota tüm gücümle destek veriyorum...*” ifadesinden, boykotun sahada uygulandığı net bir şekilde görülmektedir.
- (111) BAYER ilaçlarına ilişkin boykotun gerek “yeni ürün siparişi verilmemesi” gerekse de “ürünlerin iade edilmesi” boyutlarının incelenebilmesi amacıyla ecza depolarından bilgi talebinde bulunulmuştur²⁶. Söz konusu bilgiler kullanılarak oluşturulan satış ve iade

²⁶ Soruşturma kapsamında BAYER'i hedef alan davranışların “ürün iadeleri” kapsamındaki etkisinin ecza depoları seviyesi ile sınırlı kalma ihtimali ve “yeni sipariş verilmemesi” yönündeki davranışın ilk ve doğrudan etkisinin ecza depoları satışlarında ortaya çıkacak olması nedeniyle, analizde ecza depolarından sağlanan satış ve iade verileri kullanılmıştır.

miktarlarına ilişkin grafiklere aşağıda yer verilmektedir:

Grafik-2: Bayer İlaçları Satış Miktarı (Kutu)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik-3: Bayer İlaçları İade Miktarı (Kutu)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (112) Grafik-2 incelendiğinde, boykotun başlangıç tarihi olan 24.09.2018 ile uyumlu bir şekilde 2018 yılı Eylül ve Ekim aylarında bir satış kaybı görülmektedir. Bu satış kaybının 2017 ve 2019 yıllarının aynı dönemindeki seyirlerden ayrılmış olması da, satışlardaki söz konusu azalışın mevsimsellikten kaynaklanmadığını göstermektedir.
- (113) Grafik-3'te gösterilen iade miktarlarının da, boykotun başlangıç tarihi ile uyumlu bir seyir izlediği değerlendirilmektedir. Ağustos 2018 öncesinde yaklaşık 10.000 kutu olan aylık iade miktarının, boykotun başlamasıyla birlikte hızla artarak Ekim 2018'de 70.000 kutu seviyesine ulaştığı görülmektedir. Bu yönüyle Grafik-3'te yer alan aylık iade miktarlarının, boykotun fiilen uygulandığını göstermesi bakımından oldukça net bir görünüm sergilediği değerlendirilmektedir²⁷.
- (114) Dosya kapsamında son olarak BAYER'in beşeri ilaç statüsünde olmayan *Bepanthol*, *Supradyn* ve *Redoxon* ürünlerinin (dermokozmetik ve gıda takviyesi ürünleri) boykottan nasıl etkilendiği incelenmiştir. Boykot eylem planında söz konusu ürünlere ilişkin "yeni sipariş verilmeyecek" ve "muadil veya alternatif ürün verilecek" ifadeleri kullanılmıştır. Bununla birlikte fiili durumun farklılaşabileceği endişesiyle ürünlerin satış miktarının yanı sıra iade miktarları da incelenmiştir²⁸:

Grafik-4: *Bepanthol*, *Supradyn* ve *Redoxon* Satış Miktarı (Kutu)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik-5: *Bepanthol*, *Supradyn* ve *Redoxon* İade Miktarı (Kutu)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (115) Grafik-4'ten görüldüğü üzere, BAYER'in beşeri ilaçlarının aksine *Bepanthol*, *Supradyn* ve *Redoxon* ürünlerinde boykot tarihi ile uyum gösteren bir satış kaybı söz konusu değildir. Diğer taraftan, boykot eylem planında sözü edilen ürünlerin iadesine ilişkin bir ifade bulunmamasına rağmen, Grafik-5 bu ürünlerin iade miktarlarının boykot başlangıç

²⁷ Beşeri ilaç iade miktarlarının 2019 yılı Şubat ayı itibarıyla normal seyrine döndüğü görülmekte olup, bu yönüyle ihlalin bir yıldan kısa süreli etki doğurduğu değerlendirilmektedir.

²⁸ Söz konusu çalışmada *Bepanthol*, *Supradyn* ve *Redoxon* markalı ürünlerin tüm formları toplulaştırılmıştır.

tarihi (24.09.2018) ile uyum gösterir şekilde arttığını göstermektedir²⁹.

I.4.3. Genel Değerlendirme

- (116) Yukarıda yer verilen bilgi ve belgeler ışığında, TEB'in gerek doğrudan gerekse bağlı eczacı odası vasıtasıyla;
- "Sağlıklı Yaşıyoruz" platformu üzerinde ürünleri bulunan SİFAR, TAB ve ORZAKS'ın fiilen boykot edildiklerine yönelik bir emare bulunmamakla birlikte, bu teşebbüsleri boykot tehdidi ile disipline ettiği,
 - BAYER ürünlerinin internet ortamında satılıyor olması nedeniyle bu teşebbüse karşı boykot uyguladığı
- kanaatine ulaşılmıştır.
- (117) TEB tarafından ürünlerin iade edilmesi ve yeni sipariş verilmemesi temelinde kurgulanan boykot davranışlarının (tehdit/uygulama) kolektif boykot kavramı içerisinde yer bulduğu, bu eylemlerle tedarikçiler üzerinde baskı oluşturularak eczane kanalı satışlarındaki kayıpların önüne geçilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.
- (118) Bu çerçevede; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" düzenlemesinde aranan "amaç ve etki" unsurlarının her ikisinin de soruşturma konusu olayda karşılandığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, soruşturma konusu teşebbüs birliği karar ve uygulamalarının aynı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.

I.4.4. 4054 Sayılı Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (119) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, birinci fıkrada sayılan şartların tamamının varlığı durumunda anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf olduğu hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, TEB'in soruşturma konusu karar ve uygulamalarının muafiyet kapsamında olup olmadığı değerlendirilmiştir.
- (120) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre, muafiyet kararı verilebilmesi için aranan ilk iki şart, "*malların üretimi veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması*" ve "*tüketicinin bundan yarar sağlanması*"dır. Söz konusu şartların sağlanması bakımından rekabeti kısıtlar nitelikteki karar ve eylemler neticesinde ilgili piyasada olumlu bir gelişme yaşanması gerekmektedir. Soruşturma konusu karar ve uygulamalar ile gıda takviyesi ve kozmetik ürünlerinin pazarlama kanallarının eczaneler aleyhine daralmasını önlemek amacıyla hareket edildiği görülmektedir. Dahası söz konusu amaca ulaşılması için beşeri ilaçlara yönelik tüketici taleplerinin de yönlendirilebildiği anlaşılmaktadır.
- (121) Özellikle gıda takviyesi ve kozmetik ürünleri bakımından uygulanan boykot kararları neticesinde dağıtım kanallarının daraltılmasının, pazarın rekabetçi yapısına zarar vereceği açıktır. Söz konusu uygulama ile tüketicilerin ilgili ürünlere alternatif kanallardan ve daha uygun koşullarda erişimi kısıtlanmıştır. Boykot kapsamında hedefe alınan ve

²⁹ Bepanthol, Supradyn ve Redoxon ürünlerinin iade miktarlarının da beşeri ilaçlara benzer şekilde 2019 yılı Şubat ayı itibarıyla normal seyrine yaklaştığı görülmekte olup, bu yönüyle ihlalin bir yıldan kısa süreli etki doğurduğu değerlendirilmektedir.

beşeri ilaçların da dahil olduğu tüm ürünlerde, müşterilere muadil/alternatif ürünlerin sunulacağı belirtilmişse de, eczanelerin alımları durdurmasıyla/azaltmasıyla tüketicilerin ürün seçeneklerinin de sınırlandırılacağı açıktır. Üstelik çok farklı içeriklerde olan gıda takviyelerinde, tüketici taleplerinin büyük ölçüde karşılanamaması riski daha yüksektir. Dolayısıyla soruşturma konusu teşebbüs birliği kararının; *yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanmasından* ziyade bizatihi bu durumu engellenmesi, hatta bu cephede gerilemelere yönelik sonuç doğurması kaçınılmazdır.

- (122) Yukarıda yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan koşulları taşımadığı açık olan teşebbüs birliği kararının aynı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulamayacağı sonucuna varılmıştır.

I.4.5. Yazılı Savunmaların Değerlendirilmesi

- TEB'in 6643 sayılı Kanun ile kurulduğu, kamu tüzel kişiliğine haiz olduğu ve Anayasanın 135. maddesinde "kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları" başlığı altında düzenlenen kamusal yetki ve sorumluluklara sahip olduğu,
 - TEB'in kamu tüzel kişiliği ile bağdaşmayacak herhangi bir eylem içerisinde bulunamayacağı,
 - 6643 sayılı Kanun'un "Birliğin Kuruluş ve Vazifeleri" başlıklı 1. maddesi ile "... *eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla...*" birliğin kuruluş amacının düzenlendiği,
 - Eczacıların mesleklerini icra ederken meslek deontolojisine uygun davranmalarını sağlamak ve halk sağlığını korumanın TEB'in öncelikli görevlerinden olduğu,
 - Şikayet başvurularında iddia edilenin aksine, TEB'in rekabeti engelleyici bir tavır içerisinde bulunmadığı, halk sağlığını korumak, mesleğin itibarını zedeleyecek nitelikte eylem ve işlemleri önlemek amacıyla hareket ettiği iddia edilmiştir.
- (123) TEB yazılı savunmasında, dosya konusu karar ve uygulamaların kendi mevzuatından kaynaklanan görev ve yetkileri kapsamında olduğunu ifade etmektedir. Ancak ilgili bölümde yer verildiği üzere TEB'in tedarikçi firmalara yönelen ve kolektif boykot kavramı içerisinde değerlendirilen davranışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim kolektif boykot kavramına ilişkin Danıştay yaklaşımı da bu doğrultudadır. Soruşturma Raporu'nun ilgili bölümünde³⁰ aktarıldığı üzere Danıştay³¹ tarafından; TEB'in "kolektif boykot" niteliğindeki davranışlarının 6643 sayılı Kanun'un 39. maddesi kapsamında bulunmadığı, söz konusu davranışın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabetin ihlali sonucunu doğurup doğurmadığı bakımından incelenmesinin Kurulun yetkisi kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan Danıştay 13. Dairesi esasa ilişkin değerlendirmesinde -Kurul kararı doğrultusunda - kolektif boykot niteliğindeki eylemin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında açık bir ihlal olduğuna hükmetmiştir. İDDK Danıştay 13. Dairesi kararını gerek yetki gerekse esas bakımından onamıştır.³²

- **Başvurunun gıda takviyesi ürünlerine ilişkin olmasına rağmen, BAYER**

³⁰ Bkz. Para. 72-77.

³¹ Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2014 tarih, 2010/4769 E. ve 2014/4294 K. sayılı kararı.

³² İDDK'nın 07.03.2018 tarih, 2015/2686 E. ve 2018/764 K. sayılı kararı.

dermokozmetik ürünlerin de soruşturma kapsamında incelendiği savunması.

(124) 4054 sayılı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, rekabet karşıtı eylem ve hukuki işlemler hakkında başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak, Kurulun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. İlgili hükümden Kurulun resen harekete geçebilme yetkisinin açıkça düzenlendiği görülmektedir. Diğer bir anlatımla Kurul başvuru, şikayet ve ihbar aranmaksızın incelemelere doğrudan başlayabilecektir. Bu nedenle Kurum tarafından yapılacak incelemelerin başvuru konusu ile sınırlı kalması gerektiği yönündeki teşebbüs birliği savunması yerinde görülmemiştir.

- Şikayet dilekçesinde ileri sürülen iddialar kapsamında TEB'in yasadan kaynaklanan görevleri dışında herhangi bir eylemi bulunmadığı savunması.

(125) Soruşturma Raporu'nda TEB'in tedarikçi firmalara yönelen ve kolektif boykot kavramı içerisinde değerlendirilen davranışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Danıştay 13. Dairesi 16.12.2014 tarihli, 2010/4769 E. ve 2014/4294 K. sayılı kararı ile TEB'in "kolektif boykot" niteliğindeki davranışlarını 6643 sayılı Kanun'un 39. maddesi kapsamında bulmayarak, söz konusu davranışın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabetin ihlali sonucunu doğurup doğurmadığı bakımından incelenmesinin Kurulun yetkisi kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır: *...firmaların kollektif olarak boykot edilmesine yönelik karar ve uygulamalarının 6643 sayılı Kanun'un 39. maddesinde yer alan herhangi bir görevinin kapsamında olmadığı, dolayısıyla davacı Birliğin ve bağlı ecza odalarının söz konusu karar ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabetin ihlali sonucunu doğurup doğurmadığının incelenerek Rekabet Kurulunca bir işlem tesis edilmesinde yetki yönünden hukuka aykırılık bulunmamaktadır.*" İDDK'nın da Danıştay 13. Dairesi kararını gerek yetki gerekse esas bakımından onadığı³³ görülmekte olup konuya ilişkin teşebbüs birliği savunmasına iştirak edilmemiştir.

- TEB Merkez Heyeti tarafından BAYER'e gönderilen ve TEB'in internet sayfasından yayınlanan yazının; Bepanthol markalı ürünün eczane kanalı dışından satılmasının; yasal düzenlemeler, halk sağlığı ve ilaç eczacılık değerleri çerçevesindeki değerlendirmeleri içerdığı savunması.

(126) TEB tarafından BAYER'e gönderilen ve teşebbüs birliğinin internet sayfasından duyurulan yazıda Bepanthol markalı ürünlerin çeşitli e-ticaret sitelerinde satıldığı hususunda bilgi sahibi olunduğu, söz konusu ürünlerin bugünkü prestijini kazanmasında eczanelerin önemli rol oynadığı, ürünlerin zaman içerisinde kozmetik ürün olarak internet üzerinden satılmasının etik dışı olduğu belirtilmektedir. Metnin son kısmında yer alan ifadelerin dosya konusu bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir:

"Türkiye genelindeki tüm Eczacı Odası Başkanlarımızın katılımıyla gerçekleştireceğimiz Başkanlar Danışma Kurulu toplantımızda etraflıca değerlendireceğiz. Değerlendirmeye esas olması bakımından, sözlü olarak ifade etmiş olduğunuzu kurumsal tutumunuzun, 19.09.2018 tarihinde gerçekleştireceğimiz Başkanlar Danışma Kurulu öncesinde tarafımıza yazılı olarak da bildirilmesi önem taşımaktadır.

Önümüzdeki dönem firmanız ile Birliğimiz arasındaki kurumsal ilişkinin sürdürülebilirliği noktasında konuyla ilgili yapacağımız duyuruları ve düzenlenecek toplantıda alınacak kararları yakından takip etmeniz önemli olduğu hususunda bilgilerinizi rica ederim."

(127) Bahsi geçen metinden; Bepanthol markalı ürünün eczane kanalı dışında satılıyor olması

³³ İDDK'nın 07.03.2018 tarih, 2015/2686 E. ve 2018/764 K. sayılı kararı.

nedeniyle BAYER'in uyarıldığı ve 19.09.2018 tarihli toplantı işaret edilerek, teşebbüs hakkında kimi kararların alınacağı anlaşılmaktadır. TEB (.....)'nın odasında yapılan incelemede alınan, "Merkezde Yürütülecek Çalışmalar" konulu tarih içermeyen belgede yer alan: "...Firmayı eczacıların dâhil olduğu tüm kurumsal organizasyonlardan çıkarmak, Eşdeğer üreten firmalar ile hızlı şekilde görüşme yapmak Merkez tarafından eşdeğer üretimi çalışmalarına başlanması..." yönündeki ifadelerin bahsi geçen iradenin bir ürünü olduğu değerlendirilmektedir. TEB ile BAYER arasında 21.02.2018 tarihinde imzalanmış olan "Kadın Sağlığı Akademi Programı" sözleşmesinin feshedilmesi de kararın somut olarak uygulandığını göstermektedir.

- (128) Diğer taraftan TEB (.....)'nın odasında yapılan incelemede alınan, "Yapılacak Genel Müdahale" konulu belge içeriğinden BAYER'in gerek ilaç gerek ilaç dışı ürünleri bakımından 24.09.2018 tarihinde başlayacak boykot kapsamında: "AVELOX, BENEXOL, MINOSET PLUS TABLET, RENNIE TABLET VE RENNIEDUO SUSPANSİYON > VAROLANLAR İADE EDİLECEK, YENİ SİPARİŞ VERİLMEYECEK, MUADİL VERİLECEK" "..... BEPANTHOL+SUPRADYN+REDOXON > YENİ SİPARİŞ VERİLMEYECEK, MUADİL VEYA ALTERNATİF ÜRÜN VERİLECEK" kararlarının alındığı görülmektedir. Yerinde incelemelerden elde edilen belgelerden bahsi geçen kararın sahada uygulandığı ve etkisinin ölçülmesine ilişkin bir çalışmanın da yapıldığı görülmektedir.
- (129) Bu çerçevede *Bepanthol*'ün eczane dışı satış kanalları aracılığıyla piyasa sürülmesi ile başlayan çekişmenin, teşebbüsün beşeri ilaçlarının boykot edilmesine kadar uzandığı görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu durumun "yasal düzenlemeler, halk sağlığı ve ilaç eczacılık değerleri çerçevesinde" yapılan bir değerlendirmeden ibaret olduğu yönündeki savunmaya iştirak edilmemiştir.
- **TEB ile BAYER arasında imzalanan Kadın Sağlığı Akademi Programı Sözleşmesi'nin herhangi bir ilaç veya ürünü barındırmadığı, anılan sözleşmenin iptal edilmesinin BAYER ürünlerinin üretim veya satışını etkileme amacıyla yapılmadığı gibi bu yönde bir sonucunun da olmadığı savunması.**
- (130) Yukarıda ifade edildiği üzere "Kadın Sağlığı Akademi Programı Sözleşmesi'nin TEB tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi BAYER'in eczane kanalı dışındaki satışlarının disipline edilmesi amacını taşımaktadır. Dolayısıyla söz konusu sözleşme içeriğinde BAYER'e ait bir ürünün bulunup bulunmaması dosya konusu ihlal bakımından bir önem arz etmemektedir.
- **TEB'de yapılan yerinde incelemede bir kısım belgenin alınamamasına ilişkin olarak Soruşturma Raporu'nun safahat kısmında gerçeği çarpıtan beyanlara yer verildiği, belgelerin yok edilmesi gibi bir değerlendirmenin tarafsız olunmadığının bir göstergesi olduğu, Sulh Ceza Hakimliğinin Kurumun yerinde inceleme talebini reddetmesi üzerine TEB'in ilgili belgeleri saklama ve ibraz yükümlülüğünün sona erdiği savunması.**
- (131) Teşebbüs birliği savunmasında Soruşturma Raporu'nun konusunun açıklandığı bölümde gerçeği çarpıtan beyanlara yer verildiği ifade edilmiş olsa da; bahsi geçen bölümde yalnızca maddi olgulara yer verilmiş olup raporun ilgili bölümünde raportörlere ait herhangi bir değerlendirme bulunmamaktadır. Benzer şekilde -savunmada yer verilen aksine- "belgelerin yok edilmesi" gibi bir değerlendirme de bulunmamaktadır. Yerinde incelemede elde edilemeyen belgelerin saklama ve ibraz yükümlülüğüne ilişkin olarak Kurul, 07.11.2019 tarih ve 19-38/583-249 sayılı kararı ile yerinde incelemenin engellendiği gerekçesiyle TEB hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri çerçevesinde idari para cezası tesis etmiş olup, söz konusu karara ilişkin hukuki süreç

devam etmektedir.

- **Ecza depolarından temin edilen verilerin dayanak alınarak boykot iddiasında bulunduğu, verilerin görülememesi nedeniyle savunma yapılamadığı savunması.**

(132) Dosya konusuna ilişkin olarak ecza depolarından elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan grafikler, Soruşturma Raporu'nda ticari sır işaretlemesi yapılmak suretiyle; verilere ilişkin değerlendirmeler ise herhangi bir karartma uygulanmadan tarafa gönderilmiştir. Örnek vermek gerekirse toplam iade miktarına ilişkin grafik karartılmakla birlikte ilgili dönemdeki iade miktarının boykot tarihi ile uyumlu bir şekilde arttığı ifadesine açıkça yer verilmiştir. TEB tarafından 18.08.2020 tarih ve 8784 sayı ile dosyaya giriş talebi kapsamında ise Soruşturma Raporu'nda satış ve iade grafikleri 07.09.2020 tarih ve 12183 sayı ile teşebbüs birliğine iletilmiştir. Bu çerçevede teşebbüs birliğinin ilgili dönemdeki iade miktarının artmasının boykot dışı herhangi bir etkenden kaynaklandığı yönünde bir savunma yapmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı değerlendirilmektedir.

- **Soruşturma Raporu'nda verilere ilişkin yapılan değerlendirmede "satış ve karlılığın düşmediği, ama depolara bir önceki yılın aynı dönemine göre fazla iade olduğu" yönünde tespitlerin bulunduğu ve iadelerin fazla olmasının nedeninin eczane kanalı dışında yapılan satışlardan kaynaklanabileceği savunması.**

(133) Soruşturma Raporu'nda TAB, SİFAR ve ORZAKS'a ait gıda takviyesi ürünlerinin satış verileri ile BAYER'e ait ürünlerin satış ve iade verileri ayrı başlıklar altında değerlendirilmiştir. TAB, SİFAR ve ORZAKS'ın gıda takviyesi ürünlerine ilişkin olarak ilgili dönemde bir satış kaybı tespit edilemediği bu durumun teşebbüslerin fiilen boykot edilmesine gerek kalmaksızın disipline edilmelerinden kaynaklandığı kanaatine varılmıştır. Dolayısıyla TAB, SİFAR ve ORZAKS açısından satış kaybının yaşanmamış olmasının ihlal tespiti bakımından bir önemi bulunmamaktadır. BAYER ürünlerine ilişkin olarak ise boykotun sahada uygulandığına ilişkin somut delillere Soruşturma Raporu'nda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

- **TEB'in; "teşebbüs" veya "teşebbüs birliği" niteliğinde olmadığı bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un kapsamı dışında olduğu savunması.**

(134) Geçmiş tarihli birçok Kurul³⁴ ve Danıştay kararında³⁵ TEB'in 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs birliği olduğu tespiti yapılmış olup savunmaya iştirak edilmemiştir.

- **TEB'in herhangi bir ürün pazarı üzerinde etkisinin bulunmadığının tespiti açısından ilgili ürün pazarının tanımının yapılması gerektiği savunması.**

(135) Rekabet hukuku uygulamasında; inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmasına gerek bulunmamaktadır³⁶. Dolayısıyla dosya kapsamında ilgili pazarın tanımlanmış olup olmamasının ihlalinin mevcudiyetine bir etkisi

³⁴08.07.2010 tarih ve 10-49/912-321 sayılı, 05.08.2009 tarih ve 09-34/793-196 sayılı, 10.7.2007 tarih ve 07-58/674-233 sayılı, 02.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı, 30.12.2004 tarih ve 04-83/1179-299 sayılı, 20.02.2001 tarih ve 01-09/82-22 sayılı, 18.09.2000 tarih ve 00-35/393-220 sayılı Kurul kararları

³⁵ İDDK'nın 07.03.2018 tarih, 2015/2686 E. 2018/764 K. sayılı kararı, Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2014 tarih, 2010/4769 E. 2014/4294 K. sayılı kararı, Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2014 tarih 2010/4769 E. 2014/4294 K. sayılı kararı, Danıştay 10. Dairesinin 09.03.2004 tarih, 2001/4801 E. ve 2004/2386 K. sayılı kararı.

³⁶ Bkz. İlgili Ürün Pazarının Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz, Para. 20.

bulunmamaktadır.

- **Soruşturma Raporu'nun 50 ve 53. paragrafında yer verilen ve yerinde inceleme belgelerine atıf yapılan "eczane dışında satışı yapılan ürünlerin eczane dışından satılması sürecinin değerlendirilmesi" "eczane dışında satışı yapılan ürünleri internette satan/ temin eden eczanelerin tespit edilmesi için bir birim kurulmasının ve bu konuda yürütülecek çalışmaların görüşülmesi" şeklindeki ifadelerin rekabet ihlaline delil olarak kullanılamayacağı savunması,**

(136) Soruşturma Raporu'nun ilgili bölümünde "*Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler*"e yer verilmekte olup, söz konusu ifadelerin eczane dışı satış kanallarının önüne geçilmesi amacı ile teşebbüs birliği tarafından ortaya konulan karar ve eylemlerin bir parçası olduğu değerlendirilmektedir.

- **Soruşturma Raporu'nun 51. paragrafında yer verilen Belge-9/8'in Merkez Heyeti toplantısında değerlendirilmek üzere gönderilen önerilerden ibaret olduğu savunması,**

(137) "*Merkezde Yürütülecek Çalışmalar*" konulu Belge-9/8'e ait değerlendirmelere "*TEB Merkez Heyeti tarafından BAYER'e gönderilen ve TEB'in internet sayfasından yayınlanan yazının; Bepanthol markalı ürünün eczane kanalı dışından satılmasının; yasal düzenlemeler, halk sağlığı ve ilaç eczacılık değerleri çerçevesindeki değerlendirmeleri içerdiği savunması*"na ilişkin değerlendirmede yer verilmiş olup, belgede yer alan eylemlerin piyasada uygulandığı da açıkça görülmektedir.

- **Soruşturma Raporu'nun 52. paragrafında yer verilen Belge-9/9'un üye eczanelerin ticari kayıp ve mesleki itibarlarının zedelenmesine karşı önlemler alınmasını içeren taleplerinden ibaret olduğu bu hususun belgenin altındaki şerhten anlaşılabilceği savunması.**

(138) İlgili belgede BAYER ürünlerinin; tavsiye edilmemesi, yeni sipariş verilmemesi, muadil ürün verilmesi gibi davranışlarla boykot edilmesinin kararlaştırıldığı görülmektedir. Savunmada sözü edilen şerh ise yerinde inceleme esnasında belgenin kopyası üzerine teşebbüs vekili tarafından eklenmiş olup, rekabet ihlaline delil oluşturabilecek bir belge üzerine bu yönde bir şerh konulmasının belgenin niteliğine bir etkisi olmayacaktır. Öte yandan ilgili belgenin TEB'in eylem planı olduğu ve dahası bu eylemin sahada açıkça uygulandığı tespit edilmiştir.

- **"12.12.2018 tarihinde (.....) tarafından info@bayer.com, teb@teb.org.tr ve Konya Eczacı Odası hesabına gönderilen "OTC ÜRÜNLERİ HK." konulu e-posta" ve "10.12.2018 tarihinde (.....) tarafından teb@teb.org.tr hesabına gönderilen, "Sn. Başkan Erdoğan Çolak'a iletilmesi dileğiyle (.....)" konulu e-posta"nın bireysel bir eczacı davranışını gösterdiği savunması.**

(139) Söz konusu belgelerin TEB'in dosya konusu karar ve eylemlerinin bir yansıması olduğu düşünülmektedir. Sözü edilen ikinci belgede yer alan: "*... Bayer firmasına uyguladığımız boykota tüm gücümle destek veriyorum*" ifadesinden savunmanın aksine kolektif bir tutum olduğu görülmektedir. Dahası söz konusu belge boykot kararının fiilen uygulandığını da göstermektedir.

- **Soruşturma Raporu'nun 55. paragrafında yer verilen Belge-9/25-26'nın Eczacı Odasına ilgili mevzuat kapsamındaki görevleri kapsamındaki yazışmaları içerdiği savunması.**

(140) Soruşturma Raporu'nda söz konusu belgelerden yola çıkarak herhangi bir ihlal tespitinde bulunulmamıştır.

- **Soruşturma Raporu'nun 57. paragrafında yer verilen Belge-9/10-13'ün ekinde yer alan metnin "eczane dışı satışlara ilişkin" olduğu ve konunun TEB'in halk sağlığına ilişkin mevzuattan kaynaklanan görevleri içerisinde bulunduğu savunması.**

(141) Soruşturma Raporu'nda ifade edildiği üzere dosya konusu boykot eyleminin başlamasının altında yatan temel nedeninin "eczane dışı satışlar" olduğu değerlendirilmektedir. Bu bağlamda ilgili belgenin dosya kapsamındaki ihlal tespitini değiştirecek bir niteliği bulunmamaktadır. Dosya konusu eylemlerin TEB'in halk sağlığına ilişkin mevzuattan kaynaklanan görevleri kapsamında bulunup bulunmadığına ilişkin değerlendirmeye "*Şikayet dilekçesinde ileri sürülen iddialar kapsamında TEB'in yasadan kaynaklanan görevleri dışında herhangi bir eylemi bulunmadığı savunması*"nın değerlendirmesi yapılırken yer verilmiştir.

- **Soruşturma Raporu'nda yer verilen 2010 tarihli Danıştay kararının ilaçların iskonto oranlarına ilişkin olduğu, yetkinin daha sonra Sağlık Bakanlığı'na devredilmiş olması nedeniyle konunun bir daha gündeme gelmediği savunması.**

(142) Dosya konusu eylemlerin TEB'in halk sağlığına ilişkin mevzuattan kaynaklanan görevleri kapsamında bulunup bulunmadığına ilişkin değerlendirmeye "*Şikayet dilekçesinde ileri sürülen iddialar kapsamında TEB'in yasadan kaynaklanan görevleri dışında herhangi bir eylemi bulunmadığı savunması*"nın değerlendirmesi yapılırken yer verilmiştir.

- **Soruşturma Raporu'nun 70-73. paragraflarında yer verilen iddialara ilişkin hiçbir delil bulunmadığı savunması.**

(143) Soruşturma Raporu'nun 70-73. paragraflarında dosya konusuna ilişkin Kurul ve Danıştay yaklaşımı ortaya konulmuş olup ilgili bölümde herhangi bir iddia yer almamaktadır.

- **SİFAR, TAB ve ORZAKS firmalarının boykot edilmesine ilişkin ifadeler karşısında İEO hakkında soruşturma açılmamasına karar verildiği halde, aynı konuya ilişkin TEB'in rekabet ihlali içerisinde bulunduğu yönündeki değerlendirmenin çelişki yarattığı, İEO'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen belgelerin soruşturmanın genişletilmesi gayreti ile Soruşturma Raporu'na aktarıldığı savunması.**

(144) TEB'in kolektif boykot niteliğindeki davranışlarının incelendiği 08.07.2010 tarih ve 10-49/912-321 sayılı kararında ecza odalarının ayrı ayrı söz konusu eylemlere katıldıkları, internet siteleri aracılığıyla boykotun duyurulduğu tespitleri bulunmakla beraber soruşturmanın TEB'e karşı açıldığı görülmektedir. Sonuç olarak boykot kararının TEB bünyesinde alındığı ve bağlı ecza odalarının uygulamalarının bu çerçevede şekillendiği, mevcut dosya kapsamında da göz önünde bulundurulmuştur. Dolayısıyla İEO hakkında soruşturma açılmaması, dosya konusu eylemlerin ihlal teşkil etmediği anlamına gelmemektedir.

- **BAYER ürünlerine ilişkin boykot iddiasına ilişkin ortaya konulan deliller içerisinde; İEO'nun seçimsiz yapılan genel kurulundan TEB Genel Kurulu gibi bahsedildiği.**

(145) Soruşturma Raporu'nda, TEB bünyesinde alınan kararların kimi ecza odaları tarafından sahada nasıl uygulandığına ilişkin örneklere yer verilmiştir. Bu çerçevede verilen örneklerden birisi de İEO tarafından üyelerine gönderilen ve *Bayer Global'e* gönderilmesinin tavsiye edildiği metindir. Savunmada bahsedilenin aksine genel kurullar üzerinden bir değerlendirmede ise bulunulmamaktadır.

- **Bir kısım Ecza Odası üyelerinin e-posta ve sosyal medya paylaşımlarının TEB Genel Kurulu kararı gibi gösterildiği, eylem planı ve uygulamasına ilişkin iddiaların herhangi bir delille ilişkilendirilmediği.**
- (146) TEB bünyesinde alınan boykot kararı ecza odaları ve eczaneler eliyle sahada uygulanmış olup buna ilişkin delillere Soruşturma Raporu'nda açıkça yer verilmiştir.
- **Belge-23'te yer verilen yazışmalarda (.....)'nun İEO Başkanı olmasına rağmen TEB Başkanı olarak yer aldığı savunması.**
- (147) Söz konusu belge SİFAR tarafından gönderilen cevabi yazı olup, teşebbüs tarafından sehven yanlış yazıldığı değerlendirilmektedir. Soruşturma Raporu'nda ise İEO başkanı - maddi bir hata olmaksızın- (.....) olarak yer almaktadır.
- **Soruşturma Raporu'nda yer verilen grafiklerin 2018 yılı Eylül ayına odaklandığı, iade miktarının artmasına ilişkin olarak SİFAR açıklamalarının dikkate alınması gerektiği, BAYER ürünlerinin iadesinin fiyat geçişleri, stoklar ve SGK geri ödemesinden kaynaklanan fiyat farkı nedeniyle muadil ilaçlara yönelim nedeniyle olabileceği savunması.**
- (148) Dosya kapsamında gönderilen SİFAR yanıtları teşebbüse ait "gıda takviyesi ürünlerine" ilişkin olup, BAYER ürün iadelerinin sahada uygulanan boykottan kaynaklandığına ilişkin çok sayıda delile Soruşturma Raporu'nda yer verilmiştir. TEB (.....)'nın odasında yapılan incelemede alınan, "Yapılacak Genel Müdahale" konulu belge içeriğinden BAYER'in gerek ilaç gerek ilaç dışı ürünleri bakımından boykot başlangıç tarihi 24.09.2018 tarihi olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede boykotun fiili etkilerinin görülmesi amacıyla anılan tarihe odaklanılmıştır. Boykot iradesini doğrudan gösteren belgelerin yanı sıra fiili etkileri gösteren delillerin varlığı karşısında, iadelerin fiyat geçişlerinden kaynaklanabileceği yönündeki teşebbüs birliği savunması yerinde bulunmamıştır.

I.4.6. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (149) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında "Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir" hükmüne yer verilmiştir. 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 'Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) 1. maddesinde ise Yönetmeliğin amacı; "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek" şeklinde belirlenmiştir.
- (150) Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı, ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurların göz önünde bulundurulacağı belirtilmektedir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde temel para cezası düzenlenmektedir. Buna göre temel para cezası hesaplanırken ihlalde bulunan teşebbüslerin yıllık gayri safi gelirlerinin karteller için % 2'si ile % 4'ü, diğer ihlaller için % 0,5'i ile % 3'ü arasında bir oran esas alınacaktır.
- (151) Mevcut dosya açısından değerlendirildiğinde, Kanun'un 4. maddesini ihlal eden uygulamaların Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca

“diğer ihlaller” kategorisinde olması nedeniyle, temel para cezasının hesaplanmasında TEB’in Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin %0,5’i ile %3’ü arasında bir oranın esas alınması gerekmektedir.

- (152) Aynı maddenin ikinci fıkrasında, söz konusu oranın belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede temel para cezasına esas oran %(.) olarak belirlenmiştir.
- (153) Ceza Yönetmeliği’nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise ilk fıkraya göre belirlenen para cezası miktarının bir ila beş yıl arasında süren ihlallerde yarısı oranında, beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında artırılacağı düzenlenmiştir. Ancak mevcut dosya bakımından inceleme konusu uygulamaların bir yıldan az devam etmiş olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle süre bakımından ilk fıkraya göre belirlenecek para cezası miktarında artırıma gidilmesine gerek bulunmamaktadır.
- (154) Ceza Yönetmeliğinin 6. ve 7. maddesi kapsamında temel para cezasını ağırlaştırıcı ve hafifletici hususlar düzenlenmektedir. Dosya kapsamında ağırlaştırıcı ve hafifletici unsur bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

- (155) 24.07.2019 tarihli ve 19-26/390-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor’a ve Ek Görüş’e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,
- 1) Türk Eczacıları Birliğinin sağlayıcı firmalara yönelik karar ve kolektif boykot niteliğindeki uygulamalar yoluyla 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi ihlal ettiğine OYBİRLİĞİ ile,
 - 2) Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve “Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik”in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, %(.) oranında olmak üzere, Türk Eczacıları Birliğine 192.718,47 TL idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.